

Cílem Českého klubu skeptiků SISYFOS je šíření vědeckých poznatků a nezkreslených informací. Zkoumáme sporné jevy a vystupujeme proti pseudovědeckým názorům. Pomáháme chránit spotřebitele před nabídkou podvodných služeb, pomůcek a přístrojů. Podporujeme kritické myšlení a zdravou pochybovačnost. Naším členem se může stát každý, kdo dává přednost rozumu před vírou v zázraky.

O POLTERGEISTU V BOBROVÉ

Jiří Heřt

Českou veřejnost, časopis Reflex a mnoho žurnalistů včetně pana J.X. Doležala nesmírně vzrušil výskyt poltergeista v Bobrové. Média rozvinula bohatou diskusi, jak tento záhadný fenomén vysvětlit. Záhadnější ale je, že se nikdo nezajímá o to, co je ve světě o poltergeitech známo. Takže je musím suplovat.

Představa o existenci nehmotného, duchovního světa, zalidněného různými bytostmi a duchy včetně duchů zemřelých lidí, je prastará a přijala ji v různých formách všechna náboženství. Duchové někdy navštěvují hmotný svět, ubližují lidem nebo je chodí strašit. Jedním z nich je poltergeist (poltern - něm. rámusit, Geist - duch), který v bytech bouchá, klepe, mlátí dveřmi, pohybuje a pohazuje věcmi a rozbíjí je. O tom, kdy vznikl termín poltergeist, se neví, ale rámusící duchové se objevovali už v raném středověku. Přesnější popisy

Z OBSAHU

O poltergeistu v Bobrové (J. Heřt)	...1
Sisyfos v uplynulém roce (Č. Zlatník)	...3
„Psychowalkman“ - audioviz. stimulace (J. Heřt)	...6
Dva roky s psychowalkmanem (M. Najman)	...8
Skeptičení v Letovicích (O. Kutílek)	...9
Aquapol zřejmě hraje o čas (V. Nosková)	...10
Skeptické bodliny	...11
Panorama	...15
Kartárky, nebo podvodnice?	...17
Kroužek čarodějnic (V. Nosková)	...18

máme až ze 17. století, zejména ze Spojených států, kde se poltergeisti objevovali nejčastěji. O skutečné povaze a příčině rámusu se zprvu nepochybovalo, dělal to prostě duch.

Jeden z nich, vcelku hodný poltergesit, který jen bouchal a klepal, navštívil v r. 1848 rodinu Foxových z Hydesvillu v USA a chtěl se s nimi domluvit. Klepání a kroky zaslechly 13letá Margaret (1833-93) a 11letá Kate (1836-92), a podařilo se jim pomocí klepání navázat s duchem kontakt a dozvídat se zprávy ze záhrobního světa. Rychle se to rozkřiklo a zanedlouho se vyvolávání duchů pomocí prostředníka, média, stalo masovou záležitostí, nazvanou spiritizmem. V USA bylo už v r. 1890 15 milionů organizovaných spiritistů a 30.000 médií. Ke spiritizmu se přihlásilo mnoho vysoce vážených osob, umělců, univerzitních profesorů i politiků.

Vyvolaný duch psal zprávy, jindy se projevil pohybem stolečku, nábytek levitoval, objevovaly se světelné a zvukové jevy, hudební nástroje hrály samy, někdy se duch materializoval. Pořizovaly se i jeho fotografie. K nejslavnějším médiím v té době patřila Eusapia Paladino. Jí vyvolaný duch vystupoval z jejího těla ve formě nových končetin, pseudopodií, a dotýkal se přítomných, snímal jim brýle nebo rozvazoval tkaničky. Marthe Beraud proslula zase tím, že materializovaný duch vystupoval z jejich tělesných otvorů ve formě amorfní „ektoplasmy“, vytvářející lidský obličej nebo končetiny. Spiritizmus nezůstal jen lidovou zábavou. Někteří spiritisté začali o existenci duchů pochybovat

a pro spiritistické jevy našli jiné vysvětlení, že jsou totiž projevem mimosmyslových schopností médií, že tedy jde o jevy telepatické a telekinetické. Tato možnost se začala vážně studovat i na vědecké úrovni a záhy vznikly (para)vědecké společnosti pro jejich zkoumání. První z nich, „Society for Psychical Research“, byla založena v r.1882 v Londýně. Tak vznikl rozsáhlý obor parapsychologie, u nás zvaný psychotronikou, který se dodnes zabývá, zatím marně, pátráním po možnosti mimosmyslového vnímání.

Parapsychologové se také intenzivně zajímali o poltergeisty, jejichž výskyt se po vzniku spiritizmu nápadně zvýšil. Zatímco spiritisté nepochybovali o tom, že jde o projevy skutečného ducha, parapsychologové je vysvětlovali telekinezí, podobně jako jevy při spiritistických seancích. Zodpovědnou osobou v tomto případě bylo dospívající dítě, které se téměř pravidelně v případech poltergeista vyskytovalo. Parapsychologové se domnívali, že v době puberty sílí v těle emoce a stoupá sexuální energie. Projevem vybití těchto psychických sil jsou pak psychokinetické jevy - poltergeist.

Ale i parapsychologický výklad spiritistických jevů a poltegeista byl záhy zpochybněn. Už lékařská trojčlenná komise, která vyšetřovala sestřičky Foxovy, došla k závěru, že jde o podvod, a že sestry klepání vyrábějí vrzáním a lupáním v kloubech. To, že to byl žert a že si také k palci přivazovaly provázkem těžší předměty a bouchaly jimi o zem, přiznala Margaret až nedlouho před smrtí. Řada médií byla přistižena při podvodu, jindy šlo o projev hysterie nebo tranzu, fotografie duchů byly artefakty.

Stejně dopadli i někteří poltergeisti a strašidelné domy, kde se vyskytovali. Snad prvním případem, kdy byl odhalen podvod, se stal v Anglii v r.1649, kdy duch řádl ve Woodstockském paláci tak, že Cromwellovi úředníci v hrůze utekli. Strašil tam jeden loyální royalista. Nejznámějším příkladem strašidelného domu je fara „Borley Rectory“ v Essexu. Opakující se jevy - rány, poletování nádobí, zvonění, požáry, nápisy na zdech -, které trvaly od postavení domu v r.1863, podrobně zdokumentoval ve své knize z r.1940 Harry Price. Kniha obsahovala svědecké výpovědi, sám Price opakovaně navštívil faru a nakonec si ji sám pronajal, aby si záhadné jevy ověřil. Případ byl považován za jednoznačný důkaz existence duchů. Dva roky po Priceově smrti v r.1948 prověřovali případ členové parapsychologické společnosti Society for Psychical Research a porovnali jeho údaje s výpověďmi svědků. Zjistili, že je Prince pozměnil, že si sám vymýšlel a že mu při strašení v domě a konfabulacích pomáhala žena zemřelého faráře. Téměř všechny „jevy“, které Prince popisoval, byly vysvětleny přirozeným způsobem. Podobný osud měl případ „Domu hrůzy“ v Amitivillu v USA, který byl nakonec i zfilmován. V domě, kde bylo dříve zavražděno několik osob, se ozývaly rány a hlasy, spontánně se pohybovaly sochy, osoby levitovaly, dveře byly vytrženy z pantů. Kniha, ve které to popsal v r. 1977 Jay Anson, a která byla přijímána jako dokument, byla však vymyšlena od začátku do konce a byla míněna jako

sci-fi, jak o několik let později přiznal Ansonův spoluautor. Přesto byly události ještě dlouho potom brány za realitu. Takové strašidelné případy jsou však vzácné. Většinou jsou poltergeisti mírnější, jen rámusí, a nejsou jevem vzácným, byly jich už evidovány tisíce. V převážně většině případů se v místě jevu vyskytovalo dospívající dítě. A že adolescenti mají sklon k žertování, zejména na úkor dospělých, je všeobecně známé. V mnoha případech byl žertěr přistižen. Hodně případů zůstává ovšem neobjasněných, jenže to neznamena, že jejich příčiny jsou jiné, než těch objasněných.

Svůj podíl na výskytu poltergeistů mají i žurnalisté, klasický je případ z Columbusu, Ohio, USA, který vyvolal až celostátní rozruch. V centru dění je opět, jak jinak, 14letá Tina Resch. Po shlédnutí filmu Poltergeist začaly lézat a rozbíjet se věci i u Reschů. Ihned o tom referovala TV stanice WCBS s tvrzením: „Poltergeist je reálný“. A agentura Columbus Dispatsch publikovala fotografie, dokládající, jak telefon poletuje vzduchem. Na snímcích ovšem chyběla osoba, která ho hodila. Případ prověřovala řada institucí. Parapsychologická společnost došla k závěru, že jde o „rekurentní spontánní psychokinézu“. Skeptik a eskamotér James Randi spolu s jinými prokázali na videozáznamech, že vše je dílem psychicky nenormální Tiny. Média se samozřejmě o výsledku šetření sotva zmínila.

Do výkladu poltergeistů se vložili i psychologové a zjistili, že ne vždy jde u adolescenta o vědomý podvod, když popisuje řádění poltergeista, ale že puberta u labilních jedinců může mít anomální projevy s poruchami vnímání, smyslovými klamy, halucinacemi a konfabulováním.

Tolik literatura o poltergeistech. Čeští záhadologové se s takovým racionálním vysvětlením nesmířili a soudí, že poltergeist je neobvyklým projevem známých nebo i neznámých fyzikálních sil. S takovým zjištěním ani výkladem se v Německu, Británii a USA, kde se poltergeisti vyskytují často, nesetkáme. J. X. Doležal uvažuje o kulovém blesku, elektromagnetickém jevu, jiní o lokálním zemětřesení, podzemní dutině s borcením domu, změně vlhkosti zdi nebo krovu domu atd. Něco z toho je jistě možné, ale tu novou sílu fyzici určitě neakceptují.

V Bobrové ovšem lze většinu z těchto fyzikálních příčin zpochybnit. Jak to bylo doopravdy, se už asi nezjistí, zbudě jen široké spektrum hypotéz, ale o ducha ani o zázrak nepochybně nešlo. Při pátrání v době „činnosti“ poltergeista by se možná našlo vysvětlení, dnes už ne. Stopy po jeho činnosti, jak se zdá, nebyly kromě fotozáznamu objektivně vyšetřeny a zdokumentovány, a svědectví lidí, u nichž v nezvyklé situaci nelze vyloučit zrakové a sluchové klamy, hysterii, sugesci a ani manipulaci nebo účelové chování, je nesměrodatné. A dnes, po měsíci, vzpomínky přeformovala a rozmazala naše chabá konstruktivní paměť. Jak nespolehlivě naše paměť pracuje, dokazuje ve svém článku i sám pan J. X. Doležal (*Věřím v jednoho věda, Reflex 19/2006*). Dr. Grygar nepřijal pana redaktora v dobře padnoucím saku, ale ve sportovním tričku, Ing. Bloch nebyl polonahý, holé měl jen ruce a i ty ručníky si pan Doležal

přimyslel, jak je dobře vidět na snímcích. Když takto pracuje pozornost a paměť rádo by seriózního novináře, jak platná jsou asi svědectví o poltergeistovi v Bobrové! Chtít po vědeckých institucích, aby se tím zabývaly, je naivní. Věda nevěří na duchy ani na záhady a jejím úkolem je studovat pomocí standardní vědecké metodiky opakovatelné, měřitelné a dokumentovatelné jevy a odhalovat tak obecné zákonitosti. Vědci by neměli nahrazovat detektivy, policii, pojišťovny nebo soudní znalce při vysvětlování rámusu v domě. Ostatně ani těm by se to možná nezdařilo. Na odhalování jevů, kde se předpokládá možnost omylu, manipulace, záhady nebo zázraku, musí být specialista, sám eskamotér, jako je proslulý a celosvětově uznávaný James Randi, který odhalil jako podvodníka třeba ohýbače lžiček Uri Gellera nebo telepatického čtenáře myšlenek P. Popoffa, který „telepaticky četl“ (se skrytým mikrofonem v uchu a parťou pomahačů v auditoriu) „myšlenky“ lidí.

Ani SISYFOS, jako vědecká společnost, se primárně nezajímá o jevy, jejichž příčina je jistě přirozená. Doc. Zlatník neřekl nic nového a nepřípustného, jen reprodukoval filozofa Humea, že podvod je daleko pravděpodobnější než zázrak. A tvrzení ing. Blocha, že v Bobrové šlo o fyzikální jev, ať už jeho příčina byla jakákoliv, je rovněž nesporné a je také srozumitelné, že o poltergeista nejevil větší zájem. Chce-li někdo pátrat po jeho příčině, nechť to učiní sám. Cíle SISYFA jsou

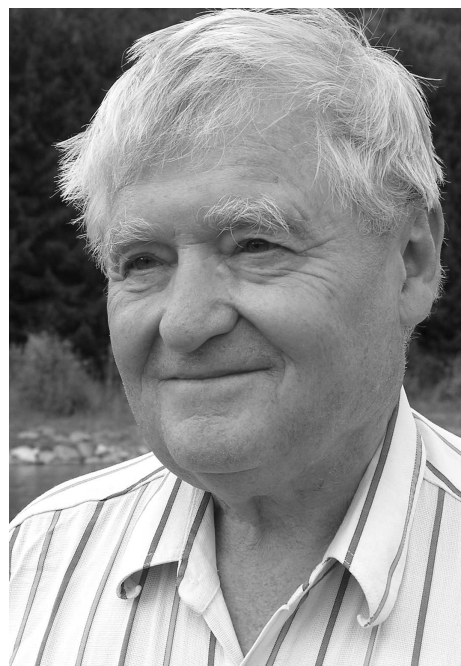
jiné a podle našeho přesvědčení užitečné. Vedle popularizace vědy a podpory kritického myšlení se klub skutečně zabývá spornými jevy, jenže pod tím rozumíme jevy nepřirozené, „paranormální“, pseudovědecké nebo magické. Objasnění, zda se za bobrovským poltergeistem skrývá chybná elektroinstalace nebo nějaký recesista, ponecháme jiným. Důležitějším úkolem SISYFA je ochrana společnosti před výmysly, nesmysly, podvody a klamáním. Panu Doležalovi je zřejmě upřímně jedno nebo z toho má legraci, když starostlivý farář zakoupí na vysušení kostela prázdnou krabici za desetitisíce Kč, když umírající pacientka prodá dům a jede na Filipíny léčit se u „psychického“ chirurga, když lidé utrácejí tisíce za homeopatické nic ve vodě, když nás astrologové straší věštbami a kontaktéři Vesmírnými lidmi nebo když Dániken falšuje historii. Nám to jedno není, i když je naše úsilí sisyfovské a neustále mařené aktivitou šarlatánů a novinářů, kteří se přinejmenším snaží o „vyváženost“ názorů, ale spíš jen hledají senzace. Pokud jde o Bobrovou, daleko víc než příčina události nás z hlediska psychologického zajímá, jak je možné, že se taková záležitost stane mediálním hitem, že se rozvine téměř do hysterie, že je ožívována víra v duchy a zpochybňována i zesměšňována věda. Příčinou toho není jen naivita lidí, ale bohužel i nevzdělanost a postmoderní orientace mnohých novinářů, kteří nemají rádi vědu, nechápou principy vědeckého myšlení, a jen matou veřejnost.

SISYFOS V UPLYNULÉM ROCE

Čeněk Zlatník

VÝROČNÍ PLENÁRNÍ SCHŮZE A NOVÉ PŘEDSEDNICTVO

Výroční plenární schůze klubu SISYFOS se uskutečnila dne 20. září 2006 v místnosti 206 Akademie věd ČR od 18.15, po přednášce prof. Jiřího Heřta v cyklu Věda

kontra iracionalita. Předseda klubu doc. Čeněk Zlatník přednesl zprávu za uplynulý rok - její text uvádíme zvlášť. Zpráva předsedy byla po diskusi jednomyslně přijata. Zprávu o hospodaření bylo nutno odložit pro nepřítomnost (nemoc) hospodářky Ing.

Olgy Kracíkové.

Předseda poděkoval odstupujícímu předsednictvu za celoroční práci. Seznámil plénum s návrhem nového předsednictva. Při té příležitosti vyslovil zvláštní uznání a poděkování Věře Noskové, která iniciovala založení klubu SISYFOS v roce 1996 a po dobu 6 let pracovala ve funkci předsedkyně nebo místopředsedkyně. Do nového předsednictva si paní Nosková nepřála kandidovat, ráda by se plně věnovala literární tvorbě, kde ji všichni upřímně přejeme další úspěchy.

Bylo jednomyslně zvoleno nové předsednictvo o 15 členech: RNDr. Petr Brodský, RNDr. Jiří Grygar, CSc., prof. MUDr. Jiří Heřt, DrSc., PhDr. Zdeněk Jonák, Ing. Olga Kracíková, prof. Ing. Miroslav Kutílek, DrSc., Karel Mokříš, Miroslav Najman, doc. RNDr. Luděk Pekárek, DrSc., PhDr. Zdeněk Pokorný, RNDr. Vladimír Příbyl, Ing. Lenka Příbylová, PhDr. Mgr. Václav Vlček, CSc., JUDr. Zdeněk Zeman, doc. RNDr. Čeněk Zlatník, CSc. Po plenární schůzi se nové předsednictvo sešlo ke své první schůzi. Do jednotlivých funkcí byli jednomyslně zvoleni: Čeněk Zlatník - předseda, Lenka Příbylová - první místopředsedkyně, Luděk Pekárek - druhý místopředseda, Olga Kracíková - hospodářka (pokladní), Miroslav Najman - webmaster. Předsedy sekcí zůstávají Jiří Heřt, Luděk Pekárek, Zdeněk Pokorný. Styk se zahraničními skeptiky - Jiří Grygar (místopředseda ECSO).

ZPRÁVA PŘEDSEDY KLUBU SISYFOS:

ZÁŘÍ 2005 - ZÁŘÍ 2006

Vážené dámy, vážení pánové,
dovolte, abych vás stručně seznámil s činností klubu SISYFOS za uplynulé roční období.

Jako celek jsme byli značně aktivní, udělali jsme mnoho užitečné práce. Ve shodě se stanovami jsme šířili vědecké poznatky, podporovali kritické myšlení, aktivně vystupovali proti pseudovědeckým názorům, pomáhali chránit spotřebitele před nabídkou podvodných výrobků a služeb atd. Víte o tom z článků Zpravodaje SISYFOS i z našeho webu, mohli jste o nás občas číst v běžném tisku, příležitostně jsme se objevili v rozhlase nebo v televizi.

Především bych rád poděkoval za práci a podporu odstupujícímu výboru i všem našim členům.

Všechno se ovšem nepovedlo na výbornou. Zmíním se nejprve o tom, co nás tíží nejvíc.

Bohužel, trvale máme poměrně nízký počet členů, převážně pokročilejšího věku, aktuálně 351. Tento počet se za téměř 12 let existence klubu příliš nemění, v poslední době spíše klesá. Přes loňská racionalizační opatření, včetně vyškrtnutí 50 neplatičů, nadále trvají problémy s placením členského příspěvku. Ten činí Kč 200,- za rok a patří k nejnižším mezi 72 vědeckými společnostmi sdruženými v Radě vědeckých společností (RVS ČR), k nimž SISYFOS náleží. Plánujeme další racionalizaci výběru, ale zvyšovat příspěvek zatím nechceme; každý člen si ho může zvýšit dobrovolně, a děkujeme několika členům, kteří tak činí.

Nejsme závislí pouze na příspěvcích. Jako vědeckou společnost nás podporuje státní rozpočet prostřednictvím zmíněné RVS ČR (příspěvá na vydávání Zpravodaje a na cestovné do zahraničí) a každoročně čerpáme prostředky Nadace pro třetí tisíciletí. Oběma těmto příspěvatelům jsme vděční.

Přetrvává pasivita většiny členů. Aktivisté tvoří sotva 10% členstva. Složení představenstva se tudíž mění rok od roku málo. Aktivisté časem podléhají únavě, počáteční nadšení nutně ochabuje, mohou se ukázat jiné zájmy, s rostoucím věkem přibývá zdravotních potíží atd. Stává se, že náhle nevíme, jak chybějící iniciativy nebo funkce nahradit. Dnešní stav relativní aktivity klubu jako celku není samozřejmý, jak to vidíme ve srovnání s momentálním (doufejme dočasným) útlumem brněnské pobočky nebo se situací slovenských skeptiků.

Organizace společnosti

Aktuální stav je 351 členů. V uplynulém období přibylo 10 členů.

V souladu se stanovami proběhla výroční členská schůze 21. září 2005. Byly schváleny zprávy o hospodaření a o činnosti, přičemž bylo zvoleno 18-ti členné představenstvo. Jeho složení a podrobnější rozdělení funkcí bylo publikováno ve Zpravodaji 3/2005. Uskutečnilo se 10 schůzí představenstva.

Máme ustaveny tři sekce: fyzikální (doc. Luděk Peká-

rek), medicínsko-biologická (prof. Jiří Heřt) a společenskovední (dr. Zdeněk Pokorný). Společenskovední sekce je značně aktivní: besedy a přednášky se konají téměř každý týden (pátky od 17 hodin) v prostorách pražského PEN-klubu.

V. Nosková, J. Grygar, J. Heřt, Č. Zlatník a L. Pekárek

Přehled aktivit

(Zmiňujeme aktivity z okruhu představenstva. Na obranu vědy a kritického myšlení samozřejmě vystupovali i další členové klubu SISYFOS a rovněž osobnosti, které nejsou našimi členy.)

Tištěné publikace, účast v médiích

a) Zpravodaj SISYFOS editovala Věra Nosková, v aktuálním roce vyšla 4 čísla v rozsahu 16 stran, nákladem 500 výtisků.

b) Bylo publikováno přes 20 článků a rozhovorů v novinách časopisech, včetně vystoupení v rozhlase a TV. Tři odborné články J. Heřta vyšly v zahraničí (Německo, Slovensko). Významnou akcí byl večer s J. Grygarem ve Švandově divadle dne 6. 12. 2005 (lze poskytnout záznam na DVD).

c) Skeptická kniha: J. Grygar, M. Grün, S. Ramešová: Trialog o mimozemšťanech. Paseka, Litomyšl 2006.

d) Sborník „Věda kontra iracionalita 4“. Editoři J. Heřt a Č. Zlatník oslovili více než 20 potenciálních autorů. V příznivém případě vyjde sborník v roce 2007 v nakl. Věra Nosková.

Přednášky se „skeptickou“ tematikou

a) V uvažovaném období se uskutečnilo 9 podvečerů cyklu „Věda kontra iracionalita“, vždy třetí středy v měsíci (kromě léta) od 17 hod. v budově AV ČR v Praze. Netradičně jsme zařadili témata: Jsme potomky Keltů? Máme se bát ptačí chřipky? Jak léčit obezitu? Ze 14 přednášejících bylo 5 našich členů. (Připomeňme, že cyklus probíhá nepřetržitě od vzniku klubu. V lednu 2007 by se měl uskutečnit stý podvečer.)

b) Prostřednictvím webu nabízíme veřejnosti další přednášky. Uskutečnilo se jich 10, z toho 4 v Gymnaziu v Kladně (M. Urban). (Kromě přednášek ve společenskovední sekci a na Skeptikonu - viz dále.)

Internet

O aktivitách klubu SISYFOS jsou členové i širší veřejnost všestranně informováni na stránkách www.sisyfos.cz.

Webmasterem je Miroslav Najman.

V uplynulém roce byla realizována významná, pracná akce - modernizace webovských stránek (M. Najman, P. Dvořák). Postupem času přestávaly totiž naše původní stránky psané v html vyhovovat nárokům tvůrců i čtenářů. Jedinou cestou bylo vytvořit stránky zcela nové a to na bázi dynamického generování html kódu na web-serveru pomocí php skriptu spolu s nezbytným užitím databáze MySQL. Dnes jsou stránky v plném provozu, všichni jsou zváni k jejich návštěvě. Web je dostupný také nově na <http://www.skeptically.eu> kde je k dispozici (zatím poněkud skromná) anglická mutace našich stránek. Staré sisyfovské stránky zůstaly v celém rozsahu a struktuře zachovány jako skeptický archiv, odkaz na něj najdete v hlavním menu stránek nových. Články a fotografie jsou na nové stránky přeneseny ze starého webu v rozsahu cca posledních dvou až tří roků (najdou se ale i starší). Pokud budete hledat něco staršího, skvěle poslouží náš archiv, kde lze prohledávat za pomoci externího nástroje (Google).

Zájemcům o diskuse nadále slouží stálá elektronická konference „Pandora“ (P. Vachtl).

Mezinárodní kontakty

Společnost SISYFOS úzce spolupracuje s příbuznými zahraničními „skeptickými“ společnostmi. Je členem organizace evropských skeptiků ECSO (European Council of Skeptical Organisations), kde zastává funkci místopředsedy dr. Jiří Grygara.

V září 2006 se doc. Luděk Pekárek aktivně účastnil kongresu ECSO v Alicante (Španělsko), podrobnostmi se budeme zabývat při jiné příležitosti.

Bludné balvan za rok 2005

Populární anticena „Bludný balvan“ se udílí od r. 1998 každoročně šesti subjektům za „významné příspěvky v klamání české veřejnosti“. Osmé udílení, za rok 2005 (27. dubna 2006 v prostorách MFF UK v Praze 2, Ke Karlovu 5, posluchárna F1), bylo pečlivě připravenou akcí, na niž se podílelo více našich členů a příznivců. Kostýmovaný rituál byl zahájen projevem J. Grygara, a poté byli oceněni: 3 jednotlivci (Antonín Baudyš ml., Jaromír Kozák, Eva Ostrčilová) a 3 „družstva“ (Česká tisková kancelář, nakladatelství Altman, Tachyon Czech). Četné obecenstvo se pobavilo doprovodným programem - v tradičním semináři „Umíme to lépe“

Většina „oceněných“ si pro svůj Balvan nepřišla.

vystoupila Alternativní grantová agentura (M. Bloch) a divadelní soubor D. I. S. HARMONIE s krátkým filmem Astrální studio Sandra (M. Máchová, M. Procházková).

Skeptikon 2006

Třetí „výjezdní“ setkání klubu SISYFOS se uskutečnilo v Letovicích ve dnech 8. 9. -10. 9. 2006. Hlavním programovým bodem bylo sobotní přednáškové odpoledne pro veřejnost v prostorách hotelu Koupaliště. S přednáškami vystoupili prof. MUDr. Oskar Andrysek, DrSc., prof. RNDr. Zdeněk Opatrný, CSc., RNDr. Jiří Grygar, CSc. Kratší sdělení měl Ing. Josef Stránský. Moderoval Ing. Martin Bloch. Přednášky byly přijaty s velkým zájmem, účastnilo se asi 40 občanů z Letovic a okolí, někteří přijeli z Brna. Početili jsme s větším zájmem našich členů. Za úspěšnou organizaci patří dík Miroslavu Najmanovi a ing. Karlu Pavlů.

Školní vzdělávání

Podpora kritického myšlení by měla výrazněji proniknout do škol. Omezené síly klubu SISYFOS jen zřídka umožňují přímo oslovit mládež, za účinnější považujeme „skeptické“ vzdělávání učitelů.

- Ve spolupráci s Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze (dr. Zdeněk Jonák) poskytuje SISYFOS pomoc učitelům při tvorbě školních vzdělávacích programů. Děje se tak umístěním recenzovaných příspěvků na tzv. „školském portálu“, což jsou specifické webové stránky garantované MŠMT (www.rvp.cz). V letech 2004 - 2006 bylo takto uplatněno 10 „skeptických“ příspěvků.
- MŠMT udělilo v únoru 2006 klubu SISYFOS akreditaci k provádění vzdělávacích programů zaměřených na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dr. V. Vlček). Byla schválena témata: 1. Rozdíly mezi vědeckou a alternativní medicínou. Infiltrace léčitelových způsobů do každodenního života. 2. Je globální oteplování následkem činností lidí? Bojí se nás rostliny? 3. Společenské vědy v kontaktu s iracionalitou. Mýty o nebezpečí radioaktivity. 4. Kreationismus versus evoluce. Rostliny pro budoucnost. Poznamenejme, že vypracování návrhu b) bylo značně pracné, zatím je však bez odezvy ze strany pedagogů. Budeme musit programy propagovat zejména sami, ne-

spoléhat na MŠMT.

Skeptické „kauzy“

Klub SISYFOS systematicky monitoruje tuzemskou „esoterickou scénu“. Je zřejmé, že některé její extrémní projevy (léčitelství, šíření poplašných zpráv aj.) by měly být trestně postihovány, že prodeji neúčinných, na iracionálních principech založených výrobků by měly zamezit instituce ochrany spotřebitelů atd. Těžko se však daří přimět příslušné orgány k účinnému konání. V roce 2006 se náš klub angažoval v těchto iniciativách:

SLOVO K BRNĚNSKÝM SKEPTIKŮM

- Česká obchodní inspekce nadále řeší náš dřívější podnět v případě podvodných vysoušečů zdiva od firmy Aquapol.
- Rozhodné televizní vystoupení doc. L. Pekárka proti dekám stínícím tzv. „elektromog“ vyvolalo vlnu stížností spotřebitelů. Sdružení pro ochranu spotřebitelů následně podalo trestní oznámení na firmy, které s tímto podvodným výrobkem obchodují.
- Požádali jsme Ministerstvo zdravotnictví o vyjádření k homeopatii - viz SISYFOS 1/2006.
- Obrátili jsme se na Český komitét pro vědecké řízení ve věci firmy Joint Line nabízející podvodné služby (zatím neuzavřeno).

Na závěr: Jsme přesvědčeni, že naše úsilí má smysl i když jeho výsledky nebývají vždy zjevné. Často jde o práci vskutku sisyfovskou.

V naší výroční zprávě opět postrádáme údaje o organizovaných akcích brněnských skeptiků. Chybí tu proto, že tamní pobočka „usnula“. Neznamena to ovšem, že v Brně skeptici nejsou. Oceňujeme, že mnozí z nich, především prof. Vojtěch Mornstein, jsou ve svém okruhu příkladně aktivní, včetně publikační činnosti.

To samozřejmě nestačí. V Brně je třeba obnovit schůzky skeptiků spojené s veřejnými přednáškami a besedami.

Tuto formu popularizace vědy požadují (zpravidla se obracejí na předsedu) nejen naši členové, ale i lidé mimo SISYFOS - jako příklad uvádím text nedávno došlého dopisu.

*Vážení,
připadám si jako býk v aréně, kterému se rudým šátkem zamává před očima, když čtu vaše novinky, nabídky přednášek. Vysvětlím.*

Bydlím v Brně, byl jsem s manželkou na přednáškách v Letovicích v rámci Skeptikonu, přednášky nás velmi příjemně překvapily, zejména prof. MUDr. Andrýska a vůbec pohodová atmosféra celého odpoledne nás nadchla. Vraceli jsme se do Brna s postesknutím, že jste nám nedostupní. Jezdit do Kladna z Brna je trochu nepraktické. Škoda, že pobočka v Brně nepořádá něco podobného.

Je to náš osobní názor, víme, že se nedá nic dělat, tak Vám to sdělujeme jako naše vlastní pocity.

Mějte se hezky,

příjemný den přeji

Jan a Marie Bártovi, Brno

Obdivujeme Vás, držíme palce.

Pravidelné přednášky pro širokou veřejnost pořádá SISYFOS v Praze každý měsíc, v Kladně asi jednou za dva měsíce. Jsem přesvědčen, že alespoň „kladenská frekvence“ je pro Brno možná a nutná. Samozřejmě to vyžaduje určité organizační úsilí: zajistit vhodné místo (nejlépe ve škole nebo v badatelském ústavu), přednášející, propagaci atd. S přednášejícími můžeme vypomoci.

Kdo z Brna se úkolu ujme? S návrhy se obračejte přímo na mne.

doc. Čeněk Zlatník

předseda klubu SISYFOS

(Cenek.Zlatnik@fs.cvut.cz)

„PSYCHOWALKMAN“ – AUDIOVIZUÁLNÍ STIMULACE

Jiří Heřt

Zahodte léky, kurýrujte se bez chemie, doktorů, lacinu a sami! Máte plno možností. Nemoci jsou přece jen Vaší představou, jsou jen v mozku, resp. ve Vaší psyché! Svěřte se do rukou homeopatů, psychosomatiků nebo do rukou mistrů „Křesťanské vědy“ a jiných léčitelů vírou! Nebo ještě lépe: kupte si „fenomenálního“ psychowalkmana. To je hit posledních let. Působí u „bolestí, únavy, deprese, úzkostí, vysokém krevním tlaku“. Vyléčí i „ze zápalu plic, celoživotních depresivních stavů, šedého zákalu i astmatu“. Ve všech oblastech je „u většiny uživatelů nejúspěšnějším prostředkem, jaký kdy zažili“. Psychowalkman obsahuje i „programy na hlubší transformaci osobnosti, odnaučí kouření“, a chcete-li si dopřát hluboké mystické zážitky, pak si jej naladte na „frekvenci 7,82 Hz, což je frekvence pulsujícího Zemského jádra“. To praví návod firmy Galaxy.

Jaká je skutečnost? Lidský mozek mění svou aktivitu v širokých mezích, a na elektroencefalografickém záznamu se objevují vlny s frekvencí od 1-35 Hz. Podle převažující frekvence vln se popisují různé hladiny činnosti mozku: delta, théta, alfa, beta a gama. Čím aktivnější je mozek, tím vyšší je frekvence. Na vědeckých pracovištích v USA se v 60. letech minulého století zjistilo, že je možné aktivitu mozku, resp. její frekvenci modifikovat pomocí světelných a akustických signálů. Objevily se snahy, naštěstí neúspěšné, využít toho i ve vojenství. Možnost měnit duševní stavy člověka tak elegantním a jednoduchým způsobem vyvolala samozřejmě obrovský zájem. Začátkem 80. let se vedle složitých a velkých přístrojů začaly vyrábět malé přenosné přístroje, které si našly cestu k široké veřejnosti jako pomůcka pro zlepšení psychické a fyzické kondice, ale pronikly i do pedagogiky, výchovy, sportu i medicíny vědecké a alternativní.

V zahraničí se nazývají AVS (audiovisual stimulation) přístroje nebo také „mind machines“, u nás se vžil nevhodný název psychowalkman. Přístroj se skládá ze tří částí, speciálních brýlí, opatřených barevnými LED diodami, ze sluchátek a z řídicí jednotky, kterou lze navolit instalované programy nebo individuálně ovládat typy signálů i jejich frekvenci.

Jak působí psychowalkman

Princip psychowalkmanů spočívá v tom, že se frekvence mozkových vln přizpůsobuje frekvenci světelných a zvukových signálů, synchronizuje se činnost mozkových buněk i obou hemisfér, zvyšuje se prokrvení mozku a mění se také v určitém rozsahu produkce neurotransmiterů a endorfinů v mozku - látek, které mění náladu a zvyšují práh bolestivosti. To vše je laboratorně prokázáno, ovšem k analogickým změnám dochází i při jiných relaxačních metodách i jakýchkoli jiných podnětech, včetně placebových. Při postupném snižování frekvence signálů lze mozek převést např. na hladinu alfa (8-12 Hz) a vyvolat relaxaci, nebo až na hladinu delta (1-4 Hz), což vede k hlubšímu útlumu až spánku, nebo naopak na hladinu beta (16-24 Hz), odpovídající aktivaci, zvýšené bdělosti. V praxi se však AVS k aktivaci používá zřídka, popisované efekty jsou většinou důsledkem relaxace. Prostřednictvím změn psychiky pak AVS může ovlivnit i některé vegetativní funkce organismu. AVS má tedy blízko jiným metodám relaxačním, jako je *meditace*, *jóga*, *autohypnóza*, *autogenní trénink* nebo *biofeedback* (při této poslední metodě však pacient kontroluje funkce těla pomocí zpětné vazby). Vývoj AVS přístrojů není dosud ukončen. I v posledních desetiletích probíhá intenzivní výzkum AVS metody a studuje se především mechanismus jejího působení v mozku, který dosud není dostatečně objasněn, a hledají se event. nové indikace pro její použití. AVS se po r. 1900 rychle rozšířila i u nás. Psychowalkmany nabízí firma Galaxy ve dvou desítkách modelů zahraniční výroby, jejich cena se pohybuje mezi 5.000 až 20.000 Kč. Firma je velice úspěšná, v naší republice prodala již 30.000 psychowalkmanů a stala se jejich největším distributorem v Evropě. Psychowalkmany se nabízejí především jako prostředek k odstranění únavy a stresů, mají uvést člověka do stavu nirvány, blaženosti, umožnit mu ponor do podvědomí, nebo naopak mají dodávat energii, zlepšit koncentraci, usnadnit učení, zvýšit výkonnost, a pod. Záhy pronikly i do lékařské

praxe. V medicíně se dnes AVS používá na některých neurologických a psychologických pracovištích k odstranění lehčích mozkových dysfunkcí, např. dyslexie, hyperaktivity, nepozornosti a jiných problémů s učením u dětí. Používají ji i některé jazykové školy jako prostředek ke zvýšení efektivity výuky. Mezi hlavní léčebné indikace AVS patří odstraňování stresu, nesoustředěnosti, nespavosti, tenzních bolestí hlavy, ale i hypertenze a řady jiných funkčních poruch nebo i chronických bolestivých stavů. Při dlouhodobém používání se udává, že AVS může pozitivně ovlivnit koncentraci a paměť.

Slibují, co nemohou splnit

Některé výše uvedené pozitivní účinky jsou sice ověřeny, ale firmy, které AVS přístroje nabízejí, nereseriovně slibují efekty nedosažitelné, jak je vidět třeba z prospektu firmy Galaxy. Účinnost psychowalkmanů není také ani zdaleka sto procentní. Někteří lidé na signály nereagují nebo nejsou schopni dosáhnout předpokládaných hladin mozkové frekvence, u jiných může dojít paradoxně místo relaxace ke stresovému, křečovému nebo neurotickému reakcím. Podle rozsáhlého průzkumu, který provedla německá nadace Stiftung Warentest, je účinnost psychowalkmanů omezená a převážně jen relaxační. Terapeutický efekt proto není o nic větší než při použití jiných relaxačních technik nebo při pouhém poslouchání vhodné hudby. Nelze ani zapomenout na to, že velkou část účinku psychowalkmanů lze přičíst vlivu módy a reklamy, tedy placebovému efektu. AVS není bez rizika: v reklamách často není uvedeno, že existují jasné kontraindikace, především epilepsie, kdy blikající signál může vyvolat akutní těžký záchvat. Použití psychowalkmanů není vhodné ani u pacientů s latentní psychózou nebo ischemickou chorobou srdeční, protože i tam může dojít k náhlému vzplanutí choroby. Závislost v klasickém smyslu zatím zjištěna nebyla.

Hlavním problémem je, že se AVS nepoužívá jen na seriózních pracovištích, ale že je doporučována klamavou reklamou a šarlatánskými prodejci v nevhodných indikacích. Psychowalkmany jsou masivně propagovány především na webu. Že jde často o reklamu podezřelou, je z následujících citací zřejmé: „Psychowalkman... vyvíjela NASA a několik nositelů Nobelových cen...“. „Účinně a definitivně řeší potíže se spánkem, deprese, zvýšený krevní tlak...“. Doporučuje se i pro „zvýšení imunity a i u epilepsie(!)“. Jeden z lékařů doporučuje na webu jeho užití při Alzheimerově i Parkinsonově chorobě a i při sclerosis multiplex. „Jeho účinnost je obrovská, 98%...“. „Metoda vykazuje... lepší výsledky než tradiční metody včetně farmakoterapie“. „Fialová dioda působí na nevědomí, dodává duchovní sílu, posiluje meditaci, má nejvyšší a nejjemnější vibrace“. Majitel firmy Galaxy tvrdí, že při frekvenci nasavené na 247 Hz lze docílit mír v duši, při 333 Hz pocit inspirace až extáze, při 494 duchovní probuzení, a při 1925 absolutní osvětlení. Je zřejmé, že tady se už pohybuje v oblasti fantazií a paravědy.

Mohou vést k pasivitě

I když účinky AVS jsou prokázány, je používání AVS

v praxi sporné nejen proto, že stejných výsledků lze docílit jinými relaxačními metodami, ale i z obecných důvodů. Moderní terapie by měla být vždy specifická a komplexní. Málokdy lze potíže pacienta a zejména jakoukoli vážnější chorobu vyléčit jedinou metodou nebo jedním prostředkem, snad jen s výjimkou infekčních chorob. Léčba má být komplexní, s využitím fyzikálních, chemických i psychotherapeutických postupů, mířících specificky na příčinu obtíží. AVS však působí obecným, nespecifickým způsobem, buď relaxací nebo stimulací a měla by proto být jen jedním z několika současných přístupů a většinou jen prostředkem pomocným. Ještě podstatnější je, že se moderní medicína snaží zajistit větší účast pacienta, aktivizovat jej, přimět ho k větší roli jak v preventivní péči o jeho zdraví tak i při léčbě jeho choroby. Také při psychotherapeutických postupech se počítá s aktivní rolí pacienta. Proto je tam, kde chceme docílit relaxace, vhodnější použít např. autogenní trénink, kdy se pacient učí postupně ovládat své tělo, resp. vegetativní funkce svého organismu, nebo biofeedback, kdy pacient docíluje stejných efektů pomocí monitorování funkcí těla (pulsu, krevního tlaku, dechu, svalového

napětí a pod.) na obrazovce nebo jiným signálem. AVS je metodou zcela protichůdnou těmto tendencím. Pacient je pasivní, spoléhá se, že ho přístroj sám uvede do požadovaných stavů. Pacient se tak stává na přístroji závislým. Dlouhodobé používání psychowalkmanu by tedy mohlo vést k pasivitě, potlačení iniciativy a volních schopností pacienta.

Závěrem: AVS je metoda, která může do jisté míry měnit mozkovou aktivitu a duševní stavy v rozmezí od útlumu k vysoké stimulaci, a druhotně tak ovlivnit náladu, schopnost učení i některé psychické a fyzické funkce. Stejných nebo lepších výsledků lze však docílit řadou jiných relaxačních nebo psychotherapeutických postupů. Specifické, zejména dlouhodobé efekty jsou sporné. Není proto divu, že móda psychowalkmanů u nás pomalu opadá, jak ukazuje krátká procházka na webu: mnoho dřívějších nadšenců vyjadřuje zklamání a své přístroje nabízí lacino k prodeji. Zbývá dodat, kam máme řadit AVS metodu, pokud se používá v medicíně. Zpravidla je řazena do rámce alternativní medicíny. Přesnější je však názor, že AVS leží na hranici medicíny alternativní a vědecké. Záleží na interpretaci jejího účinku a na způsobu použití.

DVA ROKY S PSYCHOWALKMANEM

Miroslav Najman

Mám s používáním tzv. psychowalkmana (ten název mi nikdy moc nesesedl, spíše bych použil „přístroj pro audiovizuální stimulaci - AVS“) asi dvouletou, celkem intenzivní zkušenost.

Pořídil jsem si AVS před několika lety z několika důvodů. Zajímal jsem se tenkrát o různé relaxační techniky na psychosomatickém základě (tedy žádné duchařiny) a toto byla jedna z cest, jak vyzkoušet pro mě dosud nepoznané. Dále mě samozřejmě zajímalo, co je pravdy na těch řečech o kvalitním učení, ponoření se do podvědomí a podobně.

Základní princip AVS již vyplývá z jeho názvu. Pomocí zvukových a světelných vjemů (rytmické zvuky a synchronizované záblesky) je cyklická činnost mozku vtažena a „zasynchronizována“ na kmitočet AVS. Tento kmitočet se mění v čase podle toho, jaký zvolí uživatel program. Mozek se tak dostává do různých stavů vědomí, v závislosti na kmitočtu. Je to jev, který je prokázán i na EEG a každý z nás se do jednoho z těchto stavů dostává, když usíná.

Počáteční zkušenost (prvních 14 dní iniciační fáze, sezení cca 30 minut každý den) byla opravdu hektická. Po každém sezení, kdy jsem vyloučil jiné vzruchy (ostatní osoby, rádio, telefon) jsem byl velmi kvalitně relaxovaný (příjemné mravenčení po těle, zjitřené smysly, ustoupení únavy). Posléze si samozřejmě můj organismus začal na tuto relaxaci zvykat, takže pocit hlubokého odpočinku se postupně zmenšoval. Samotná sezení mě posléze přestávala bavit a na období téměř dvou let se frekvence užívání u mě stabilizovala na jedno až dvě sezení týdně. V souběhu s tím jsem zjišťoval, že relaxační stav u mě

nastává tu a tam i samovolně (většinou večer před usnutím). Bylo to velmi příjemné. To, co jsem s AVS zažíval jsem průběžně konzultoval s manželkou lékařkou a vše bylo vysvětlitelné psychosomaticky a psychologicky. Nezastírám, že intenzivní zážitky na počátku mého užívání AVS byly hodně podmíněny tím, že to bylo nové a tak trochu dobrodružné.

Vyzkoušel jsem postupně všech třicet vestavěných programů s nejrůznějšími deklarovanými účinky. Dalších asi 50 jsem si stáhnul z internetu a vyzkoušel je postupně rovněž. Po dvou letech pokusů mohu říci, že má paměť se dlouhodobě nezlepšila, žádné zážitky z podvědomí během sezení se nevynořily a do žádných minulých životů jsem se samozřejmě nedostal. Učení ve spánku v programech obsaženo nebylo (nabízejí to asi jiné varianty přístrojů) a sám tuto metodu rovněž považuji za nesmysl.

Neoddiskutovatelným faktem však je, že vždy po sezení jsem byl velmi příjemně uvolněn a odpočinut. Lze říci, že relaxační účinek AVS obecně má (bude asi záležet i na dispozicích daného jedince, zda je schopen nechat se „vtáhnout“ do rytmu blikání a klepání AVS), ovšem tím to asi taky končí. Jiné skvělé vlastnosti, deklarované prodejci jsou patrně jen chimérou.

Současně s užíváním AVS jsem zkoušel ještě další dvě relaxační metody. Metodu floatingu (vznášení se v nasyceném solném roztoku o teplotě těla) ve spojení se sensorickou deprivací (ticho, tma). Tato metoda byla o mnoho účinnější než AVS a docíloval jsem u ní ještě hlubší relaxace. Dále jsem zkoušel metodu autorelaxace a i v ní jsem byl docela úspěšný.

Postupem času však zafungovala známá lidská vlastnost, a totiž že to člověka postupně omrzí. Dnes relaxuji nejlépe tak, že si vezmu fotoaparát, jdu sám do přírody a fotím a fotím a fotím. Odměnou je mi neskutečný duševní odpočinek.

AVS leží již několik let v šuplíku. Ale vděčím mu za zajímavou zkušenost.

SKEPTIČENÍ V LETOVICÍCH 8. AŽ 10. ZÁŘÍ 2006

Miroslav Kutílek

Přiznám se, že jsem strávil nejvíc času na vymýšlení titulku. Nechci psát úřední suchopárnou zprávu o setkání skeptických racionalistů v Letovicích u Brna, a proto nemůžu začít nadpisem ZPRÁVA. Naše už v pořadí třetí mimopražské setkání jsme nazvali SKEPTIKON. Je to složenina ze dvou slov, skeptický a conventus (z latiny) = shromáždění, v českém přepisu konvent, a podle souvislosti to je slovo s širokým rozmezím významů, od církevních až po francouzské revoluční národní shromáždění v roce 1792. Už nevím, kdo vymyslel název Skeptikon, možná že měl na mysli pouhou skeptickou konferenci. Důležité nyní je, jak od daného podstatného jména odvodit sloveso. Mám napsat, že jsme skeptikonovali? Nezní to příliš cizorodě? Dokonce bychom mohli slyšet jako podtext, že jsme kovali. Že jsme se tak utvrzovali v našem racionalismu. K tomu však Skeptikon neslouží. Nebo klonovali? To už vůbec ne. Chceme jen poskytnout jednou za rok možnost mimopražským racionalistům, aby se s námi neformálně setkali v diskusích. Když neformálně, tedy tak trochu hravě, a skeptičením mi připadá trochu jako skotačení. Ale jen trochu. Nechceme hlavně vypadat jako lidi, co mají patent na rozum a každého poučují. Tak tedy skeptičení.

Sjížděli jsme se vlakem, auty a dokonce na kole v průběhu pátku odpoledne 8. září do hotelu Koupaliště v Letovicích a už ten název obce připomíná, že by to mohlo být v krajině přímo předurčené k letním výletům. Taky že je. Místo vybral náš člen Ing. Karel Pavlů, CSc. a ten taky připravil bezvadný program, informoval v místním tisku o chystané akci a provázel nás i na výletech. Celou organizaci měl s ním na starosti Mirek Najman a nebylo to jednoduché zkoordinovat nás, partu intelektuálů. Počítalo se a bylo nám tam fajn. Když říkám my, rozumím tím nejen členy předsednictva Sisyfa, ale také zástupce brněnské pobočky a několik členů našeho skeptického klubu. Tak tedy v pátek večer jsme si popovídali, upili maličko místního piva Černá Hora, ocenili jeho kvalitu, bravo Černohorci, a v sobotu dopoledne jsme prošli a projeli na lodičce skvosty Moravského krasu, Macochu, její jeskyně s poetickými názvy a Sloupovské jeskyně. Pro mnohé z nás zajímavé, protože zde našli jeskyňáři spolu s antropology kosterní pozůstatky pre-neandrtálského člověka.

Odpoledne byl zlatý hřeb programu: Přednášky a diskuse s místními i přespolními. Hostů bylo v naplněném sále kolem šedesáti. Počet pro nás přímo

povzbuzující, a to přitom jsme slyšeli od některých Moravanů, že bychom měli celou akci uspořádat taky v Boskovicích. To že bychom teprve viděli!

Profesor MUDr. Oskar Andrysek, DrSc. vysvětlil populární formou vznik a rozvoj nádorového onemocnění a především metody léčení a jaké jsou šance na vyléčení, když se počátek nemoci včas rozpozná a nepromarní se čas různými hokus-pokusy alternativních léčitelů. Promluvil nejen lékař, radiolog, ale také zkušený psycholog. Diskuse trvala dlouho a účastníci se jí jak laici, tak lékaři. Potom následovala přednáška botanika, profesora RNDr. Zdeňka Opatrného, DrSc. o ekomýtech a realitě při posuzování geneticky upravovaných plodin. V podstatě to je jediná šance pro současné lidstvo, aby přeživalo bez hladomorů. O tom se také hodně rozprávělo, a opět vystoupili v diskusi i profesionálně poučení botanici. Třetí přednáškou bylo vystoupení astrofyzika RNDr. Jiřího Grygara, CSc., předsedy Učené společnosti, proč astrologie nefunguje a astronomie ano. Informoval nás také o budování unikátní astronomické observatoře v Argentině a o prvních úspěších v zachycení gama záblesků. Dotazů z pléna a diskusí bylo mnoho, jak už to bývá po vystoupeních našeho předního popularizátora věd. Nakonec nám Ing. Stránský pustil magnetofonový záznam o bezplatné konzultaci, kterou inzeruje firma specializovaná na zjišťování geopatogenních zón. Moc jsme se bavili. Nabitý sál vydržel až do konce, a to bylo po sedmé večer. Nám, vedení Sisyfa, končil večer o dost později. Kromě zábavy bylo opakovaně slyšet, jak si pochvalujeme perfektní organizaci, o níž se zasloužili pánové Pavlů a Najman. Díky.

Účastníci Skeptikonu 2006 při návštěvě jeskyně Macocha v Moravském krasu

ZNÁMÁ FIRMA AQUAPOL ZŘEJMĚ HRAJE O ČAS

Věra Nosková

Úpornost, s jakou některé firmy nabízejí a prodávají nefunkční podvodné výrobky a služby, připomíná houževnatost parazitů. Divíme se a zlobíme - jak je to možné? Ve všech vyspělých státech přece fungují státní i občanské organizace chránící spotřebitele. Varují je před prošlými lhůtami a stíhají prodejce napodobenin slavných a drahých značek atd. Ale na monstrózní podvody jsou jaksi krátké. A to dokonce i v případech, kdy celé vědecké ústavy a mnozí odborníci dokazují, že proklamované vlastnosti výrobku jsou jen pustou lží. Kauzy poškozených spotřebitelů se táhnou v některých případech téměř už celé desetiletí, soudy i policie si s nimi jaksi nevědí rady. Elektronická korespondence na téma Aquapol:

Vážená paní Nosková,
dne 25.4.2003 jsem se obrátila na Českou obchodní inspekci s tím, že 2.6.1997 můj manžel uzavřel smlouvu se společností AQUAPOL, Tábor, Příběnická 1105 na vysušení zdiva v rodinném domku. ČOI dne 2.5.2003 sdělila, že probíhá šetření a dne 15.1.2004 došla odpověď s tím, že ČOI dospěla k závěru, že firma AQUAPOL se dopustila porušení povinností stanovených v ustanovení § 8 odst. 1 zák. č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele ve znění pozdějších předpisů. Dle vyjádření ČOI společnost AQUAPOL klamala spotřebitele uváděním nepravdivých, nedoložených, přehnaných a nejasných údajů k dováženému a následně distribuovanému zařízení.

S touto firmou bylo zahájeno správní řízení a vydáno shora uvedené rozhodnutí. Firma AQUAPOL podala odvolání k ústřední ČOI. Odvolání bylo zamítnuto a rozhodnutí ČOI v Táboře bylo potvrzeno. Dále mě ČOI upozornila na to, že smlouva o dílo č.59/97 byla uzavřena manželem, dle obchodního zákoníku (zák. č. 513/1991 Sb.) a ne dle občanského zákoníku (zák. č.40/1964 Sb.) ČOI mě upozornila na to, že smlouvu o dílo uzavíral můj manžel, který již zemřel, takže by bylo potřeba předejít možné námitce firmy AQUAPOL, že nejsem oprávněna v předmětné věci jednat. Firma AQUAPOL na písemné požadavky ze dne 8.12.2003 a 29.12.2003 reagovala prostřednictvím svého advokáta JUDr. Aleše Janů, že žádné plnění vůči nám neuznává. K podání trestního oznámení na firmu AQUAPOL bych potřebovala vědět, kde PO ČR podobné případy již šetřila, pod jakým číslem jednacím a s jakým výsledkem.

V televizi NOVA v pořadu NA VLASTNÍ OČI se také Doc. RNDr. Luděk Pekárek, CSc. vyjádřil, že přístroj nemá žádnou účinnost na vysušení zdiva. Ráda bych získala na pana Pekárka nějaký kontakt popřípadě jeho svědectví v dané věci. Moc naděje na úspěšné ukončení sporu si ale nedělám. Firma AQUAPOL je dost movitá na to, aby případné šetření v dané věci bylo zastaveno nebo odloženo.

Z uvedených důvodů prosím Vaše sdružení o radu a spolupráci ve věci. Pokud nebude Váš klub mít možnost mi fundovaně poradit, prosila bych o sdělení kontaktu na Spolek ochrany spotřebitelů.

Děkuji, X. Y. (jméno neuvádíme na žádost poškozené)

Zeptala jsem se na fakta kolem prodeje „vysoušečů“ orgánu ČOI sídlícím v Táboře, které má causu Aquapol na starosti. Obdržela jsem následující odpověď:

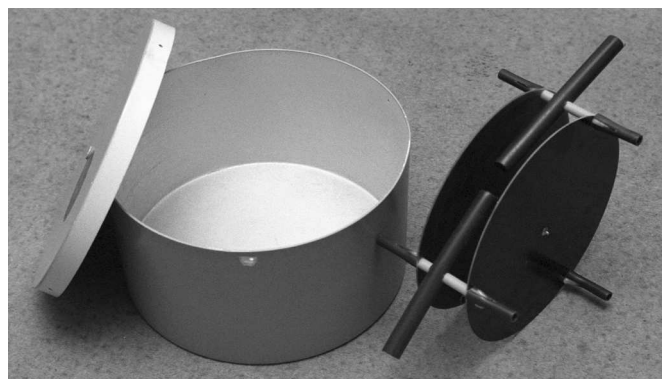
Vážená paní Nosková,

Česká obchodní inspekce, inspektorát Jihočeský a Vysočina se sídlem v Táboře se skutečně zabývala šetřením prodeje výrobku AQUAPOL. Ve správním rozhodnutí následně náš úřad vydal výrok, dle kterého se společnost AQUAPOL dopustila porušení povinností stanovených v ustanovení § 8 odst. 1 zák. č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele ve znění pozdějších předpisů uváděním nepravdivých, nedoložených, přehnaných a nejasných údajů k dováženému a následně distribuovanému zařízení. V rámci správního řízení byla společnosti AQUAPOL uložena finanční sankce. Proti této podala společnost odvolání, které bylo zamítnuto a rozhodnutí ČOI v Táboře bylo potvrzeno.

V současné době se společnost AQUAPOL domáhá zrušení rozhodnutí ústředního ředitele žalobou u příslušného soudu. Z tohoto důvodu má kompletní dokumentaci o provedeném šetření k dispozici náš nadřízený orgán a je tedy nezbytné se o podrobnější informace obrátit k ústřednímu inspektorátu České obchodní inspekce.

V případě, že má vaše sdružení k výrobku další informace, zřejmě by bylo vhodné zvážit, zda by tyto nemohly sloužit jako důkazní prostředky v probíhající soudním jednání. Přestože náš inspektorát shromáždil k celé záležitosti dle mého názoru velký objem informací (posudky, místní šetření, dokumentaci), domnívám se, že případná konzultace se zástupcem ústředního inspektorátu, který bude ČOI zastupovat u soudu a společností Sisyfos by mohla pomoci při obhajobě našeho rozhodnutí. Náš inspektorát s případnými opatřeními (zákaz prodeje apod.) je povinen vyčkat výsledku soudního jednání.

S pozdravem Adamec Daniel (ředitel)

SKEPTICKÉ BODLINY

DUCHOVNÍ ÚROVNĚ VESMÍRU

Zdeněk Jonák

(Přednáška RNDr. J. Nováka: Hmotný vesmír, jeho duchovní úrovně a tři sféry stvořitelů -23.10.06. Kulturní dům Vltavská, Bubenská 1, Praha 7.)

Člověk bloudí po světě plný nejistot a pochybností. Ani ti největší racionalisté a skeptikové mu nemohou zaručit, že se jednou probudí a zjistí, že vše, co dosud domněle žil, byl jen obyčejný sen. Z těchto důvodů si opatrný jedinec nechává ve skrytu mozku jakousi rezervu. Uklidňuje se „Co když přece jen?“. Jinak by totiž musel po vzoru členů Vídeňského kroužku uvažovat nad každou větou, kterou vysloví a zkoumat, zdali se nedopouští nějakého metafyzického přečinu. Musí také respektovat a tolerovat náboženská specifika zemí, kam on a často ani nikdo z jeho okolí nevkročil. Ale, nač se trápit pochybnostmi. Jsou lidé, kteří mají nejen sami jasno, ale dokonce jsou ochotni ho nezištně zprostředkovat ostatním.

Není nic snazšího než vložit svůj osud do rukou duchovního vůdce z nejzasvěcenějších.

Setkání s RNDr. Jiřím Novákem není pro účastníky jeho duchovních seminářů nahodilou, ale osudovou událostí. Cílem jeho seminářů není poučit zájemce o vyšších idejích, a nechat je odejít tápat dál ve tmách. J. Novák pojal své semináře jako dlouholetá „Duchovní aspirantská studia“, při nichž za laciný peníz zbaví své žáky temných vlivů, které na nich zanechává život mezi lidmi a uvede je na cestu andělského dobra a zdraví.

Přibližně 70 účastníků, na první pohled normálních žen a mužů, zasedá s tužkami v ruce jako žáci duchovní první třídy, aby se nechali vyvést ze sféry fyzikálního temna do jasných výšin duchovna. Ale zatímco žáci prvních tříd se učí tomu, co on jako učeň matematických věd včas opustil, v jeho první třídě nabírají jeho žáci vědomosti rovnou z nebeských sfér. Ale nepředbíhejme. Jsme opravdu na samém počátku. A o tom, kdo postoupí do vyšších sfér rozhodne až sám pan guru.

J. Novák definuje své místo v duchovním světě. Varuje: „Nenechte se napálit falešnými proroky, kteří s vámi mluví řečí těla, spoléhají na holotropní dýchání, řeč smyslů nebo jiné triky“. Stačí málo. „Zajdete omylem na špatnou přednášku a jste svedeni na cestu temna. Jednoho takového“, varuje duchovní vůdce J. Novák, „již léčím patnáct let a zatím neúspěšně“.

Dlouholeté duchovní školení se vyplatí. To, co on duchovní člověk přednáší nestojí psáno v žádné knize. Guru J. Novák čerpá ze studnice moudrosti přímo z úst andělů již stovky miliard let. Byl ve tyku s duchovními avatary již dávno před velkým třeskem.

O roku 1999 předává své zkušenosti lidem dobré vůle. Letos je to sedm let. Sedmička je mystické číslo v matematice i v duchovědě. „Něco se bude dít“, nenechává na pochybách své posluchače. „Jste na to připraveni“, ptá

se guru a nabízí účastníkům setkání pomocnou ruku. V první třídě základní školy se žáci dozvídají o světě hlouposti. V jeho první třídě duchovní university se hned v první hodině žáci dozvídají kdo jsou, odkud přicházejí a kam jdou. „Vy z vás, kteří mne nasloucháte již řadu let, to možná cítíte“ táže se guru, „ale umíte o tom přesvědčit ostatní?“

Účastníci semináře se s úžasem dozvídají, že svět smyslů je naprosto klamný. „Zdrojem opravdu cenných informací jsou jen duchovní bytosti. Já vám ten kontakt mohu zprostředkovat. Hmotný svět není to jediné, co nás obklopuje. Rozhodující je neviditelná atmosféra. Každá věc, živá i neživá, si nese svoji atmosféru. A ta je skrytou příčinou všech hmotných projevů či chování. I taková peněženka se vůči vám chová buď něžně nebo odmítavě.“

K porozumění té skryté podstatě věci se ovšem musí nečistý člověk teprve probudit. „Já například nemám probuzené vnímání všech smyslů“ tvrdí guru, „ale mám mimořádně vyvinuté mimosmyslové vnímání, jakýsi vnitřní cit. Telepaticky komunikuji s anděly. Mohu léčit a probouzet duchovní vnímání u nemocných na dálku“.

„Ale nemyslete si, že v duchovní sféře je vše jen čisté“, vyvádí z omylu užaslé učně na duchovní stezce, usmívající se guru. I svět duchovna je totiž světem věčného souboje pozitivních a temných sil. „Se mnou jste na dobré cestě“, uklidňuje napjaté žáčky guru „se mnou jste na cestě světla.“

Sál se nechává unášet monotónní řečí přednášejícího. Naslouchající začínají pochybovat o tom, zda umí spolehlivě „do pěti počítat“. Je nám dobře s panem J. Novákem, který nás vede a v dalších připravovaných seminářích vyvede z cesty omylů a smyslových klamů na cestu, kde nás nebudou dále mást světské instituce, ani falešní guruové, ale on, který opustil nejabstraktnější vědu – matematiku, aby se věnoval vědě ještě abstraktnější, vědě napojené přímo na kosmickou síť komunikující řečí andělů, archandělů, kteří mu tlumočí ideje samotného Boha.

VELITEL URČITÉHO TÝMU

Věra Nosková

Předstoupil před nás muž téměř asketického vzezření s diktafonem v ruce - sám sebe nahrával pro pozdější množení a prodej své přednášky. V sálku uspořádaném jako menší třída sedělo asi sedmdesát lidí, převládaly ženy mezi čtyřiceti a šedesáti lety, zaznamenala jsem muže v obleku - podnikatelský typ, dvě hubené slečny, dva tři mladé muže. Během přednášky nikdo živě nereagoval, lidé naslouchali jakoby bez zájmu, bez reakcí, zaznamenala jsem zívání, vyhaslé pohledy. Přednášející chrлил slovní vatu, jakoby chtěl především nějak zaplácnout čas. Jeho hlas zněl v kontrastu k vágním, neuchopitelným „informacím“ naléhavě až hádavě, používal často řečnické otázky. Češtinu měl odpudivou, nabubřelý a přitom primitivní slovník. Ale jeho projev byl svým

způsobem literárně vděčný, přednáška oplývala kouzlem nechtěného.

Vybrala jsem ze své nahrávky několik pasáží, které ilustrují nejen tuto přednášku, ale desítky a stovky podobných promluv esoterických mudrců. Řeč byla natolik rozbředlá, že bylo vlastně jedno, které věty ze záznamu vyberu. Jazyk jsem stylisticky neupravovala:

RNDr. Jiří Novák:

Mám dvě možnosti, zabíhat do podrobností dál a dál a dělat z toho (řeč je o přednáškách, pozn. aut.) už postgraduál a aspirantské studium anebo je druhá věc, vrátit se k základům. Dostal jsem impuls abych udělal co? No vrátil se k základům.

Nejde vo to, že vy rozumíte některým věcem, ale umíte vysvětlit rodinným příslušníkům, že to, čím se zabýváte je běžná součást našeho života, že nejste členy nějaké sekty? Voni se nás ptali, kam chodíte co to je to duchovno. Není to žádné náboženství, není to nic nadpřirozeného, stačí jen vzít všech pět pohromadě a nebejt zkostnatělej.

Chcete aby lidi přestali krást? Aby ti naši politici nám přestali lhát? Přestali mazat med kolem pusy, hlavy a všeho možného? Chcete? Já bych to chtěl. Ale podívejte se, kolik je nás tady. My máme změnit celej svět? Těžká otázka. Nejsem sám kdo komunikuje. Kolem mě jsou další lidi, kteří mi předávají informace z duchovních sfér. Takže zdrojem informací je komunikace s duchovními bytostmi, s vyššími duchovními sférami. Budu mluvit, jak to mívám ve zvyku o aktuálních informacích – co se právě děje v duchovních sférách, co můžeme očekávat. Nejsem jenom duchovní učitel, ani nejsem jenom léčitel, který léčí, především jsem velitel určitého týmu, který přijal úkol změnit způsob fungování tohoto světa. Takže já se k tomu hlásím, já jsem to přijal, přijali to další lidé.

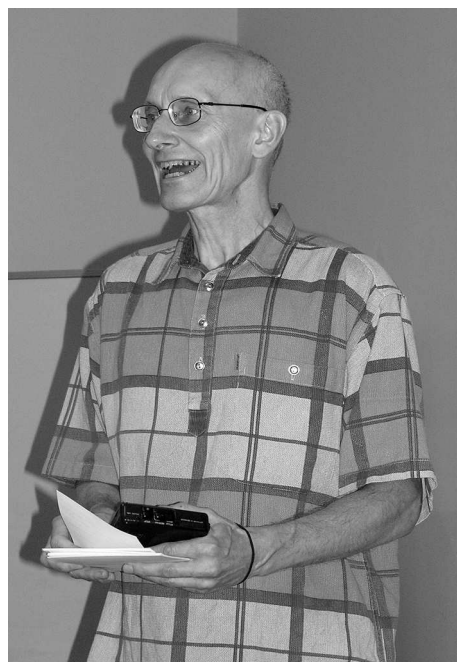
Příště budu mluvit podrobně o bytostech, které se v duchovním pozadí-světě nacházejí, příště vám ukážu schéma jaké jsou nad námi bytosti, jak vysokou mají harmonii. Další přednáška bude o stvořitelích o stvořitelských úrovních. Třetí přednáška bude věnována duchovní komunikaci. Jak začít, co pro to udělat, co musíte splňovat. Vycházejte z toho, že já jsem člověk, kterej neměl žádné předchozí duchovní schopnosti, jestliže jsem v mládí toužil pracovat s proutkem a hledat vodu, nikdy mi nic takového nešlo. Byl jsem matematik. Víte co je to matematika? Dvacet let jsem pracoval jako vědec, vysokoškolský pedagog, pak jsem cosi začal dělat a najednou jsem se změnil a teď jsem tady. Takže to, čeho jsem se dopracoval je výsledek čistého vzestupu. Žádná magie, žádné obcházení, žádné přeskokování. Takže z toho vyplývá, když jsem to mohl udělat já, vědec a matematik, ti, kteří jsou považováni za úplně nejušinitější část naší společnosti, tak proč byste to nemohli dokázat třeba i vy?

Otázka: Je hmotný svět to jediné co nás obklopuje? Je to co vnímáme smysly skutečná pravda? Podívejte se na mě – jsem reálnej? Nebo ve skutečnosti sedím doma v křesle

a tady mám jen svůj duchovní odraz. No to je těžko... Já jsem se divil když mi poprvně v koupelně přes dlaždice prosákla voda, sem to nemoh pochopit, když ty dlaždice sou dokonalý! Elegantní muž, dokonale oblečený, mluví jako kniha, řekli byste to je šoumen, to je charakter a představte si, on to je zloděj, vrah, lhář a kdovíco ještě. Poznáte to smysly? Nepoznáte.

...Najednou mám pocit, že za mnou někdo stojí a pozoruje mě a musím se otočit. Nebo kdosi vstoupí do místnosti a najednou se všichni otočí a mají pocit, že s tím člověkem cosi vstoupí, něco vznešeného. Nebo vstoupí někdo jinej a ani pes neštěkne. Zažili jste něco z toho? Že jste vnímali, že se na vás někdo dívá, že vás někdo špehuje? Že ste se votočili a von tam nikdo nebyl? Byl třeba nehmotnej. Teda zažili. Takže lidé musí mít kromě toho hmotného těla i třeba další roviny. Nebo člověk daruje někomu růži, řekli byste: to je nádherný, ušlechtilý čin, jenomže tady je několik možností. Daruje růži z lásky, daruje manželce ze strachu aby neměl průšvih, třetí možnost, daruje ji proto, že doufá že získá výhodu a ženskou třeba svede, tedy je to prostě už fikaně vymyšlený a ještě čtvrtá možnost, daruje ji proto, aby se ten protějšek píchnul o trn a otrávil se. Jako je to ve filmech...“

Uplynula hodina a cítím, jako téměř vždy v takových situacích, že víc rozbředlosti už nesnesu. Přednášejícího jsem si několikrát vyfotografovala, nahrála jeho řeč na diktafon. Chystali jsem se tedy s kolegou Zdeňkem Jonákem k odchodu. Náhle mě přednášející oslovil, zeptal se, proč ho fotím. Malinko jsem ho odbyla, se sběrem materiálu pro skeptický Zpravodaj jsem se nepochlubila. A proč prý ho nahrávám? Je rozčilený a jeho emoce se přenáší na posluchače. Odcházím a lidé konečně ožili, slyším za sebou výkřiky: je to špion! Špeh! Přednášející za námi vyběhá na chodbu a žádá, abych mu vydala nafocený film. Ptám se ho, jestli byla akce pro veřejnost. To prý ano. Nechci se hádat, tak mu jen říkám, že fotoaparát je digitální. Muž je z toho kdožvíproč konsternován. Když vstupujeme na Strossmayerově náměstí do tramvaje, vběhne za námi na poslední chvíli do vozu jakási dáma a chce, abych jí vrátila tři letáčky s programem dalších přednášek dr. Nováka, které byly na lavici přede mnou volně k dispozici. Pan doktor ji prý za námi poslal, aby je z nás vydrápla. Nevydrápla. Dochází mi ale, jak jsou ti lidé nejistí, nedůvěřiví, zranitelní, paranoidní.

Je mi jich nějak líto. Začínám si vyčítat, že jsem na jejich akci šla. Byť byla inzerovaná jako přednáška pro veřejnost, byl to jejich svět, ve kterém si připadají mocnější a vznešenější, zároveň ale asi cítí, že okolí by jejich pocit neakceptovalo. Tentýž večer vysílala Česká televize v podstatě stejné bláboly, jistý známý Otakáro zpovídal jasnovidku a duchovno, úrovně, energie, vibrace a čakry se linuly z obrazovky, na níž v tu chvíli hleděly možná statisíce občanů. Další den dostávám zprávu, že Dům dětí a mládeže Na Balkáně v Praze otevírá kurz esoteriky. Další den...

„MEZNÍ OTÁZKY“ VE VLAŠIMI

Lenka Příbylová

Občanské sdružení „Vlašimská astronomická společnost“ je nájemcem vlašimské hvězdárny. Jako svoji činnost uvádí: „zajištění provozu vlašimské hvězdárny (zřizovatel), studium a prohlubování poznatků z astronomie, dalších přírodních věd a ostatních vědních oborů, poskytování vědeckých informací, propagace a popularizace astronomie a příbuzných věd mezi širokou veřejností a ve školách, pořádání tematických přednášek a seminářů, práce s dětmi a mládeží, vydávání a rozšiřování tiskovin se spolkovou tematikou apod., podněcování a pěstování kontaktů se spolky podobného zaměření, komunitní aktivity“. Jak solidní. Nikde ani zmínka o astrologii, esoterice, vyladování „záporného potenciálu“. Vlašimská astronomická společnost je dokonce členem České astronomické společnosti!

2.září jsem navštívila 20. ročník semináře „O mezních otázkách“. Konal se jako obvykle ve Vlašimi, na zahradě půvabného kostelíku Církvě československé husitské.

Třísetkorunové vstupné zahrnovalo kromě pěti přednášek, konaných v blízkém kulturáku, i oběd a večeři.

První přednášku, „Čištění těla (detoxikace) a dlouhověkost“, přednesenou MUDr. Davidem Frejem jsem nevyšlechla. Byly bychom musely vyrazit brzy ráno, což dcera odmítla se slovy, že přece nebude ještě i v sobotu vstávat kvůli nesmyslům, kterým stejně nevěří. Argument to byl silný, názor zdravý, tak jsme jely pozdějším autobusem. Však se s doktorem Frejem jistě ještě někdy setkáme.

Po registraci jsme vyrazily za poučením, mé dceři bylo zakázáno veškeré šklebení i nemístné poznámky.

Již v předsáli přednáškové síně se nám naskytl veselý pohled, předznamenávající ducha celé akce. Důvěřiví starší manželé si s vyhrnutými nohavicemi koupali nohy v něčem, co na první pohled vypadalo jako vanička u pedikérky. Tvářili se spokojeně, koupel nohou konečniců osvěží. Ovšem plakát na stěně a letáčky všude okolo nás poučily, že spokojenost obou zúčastněných pramení především z toho, že jsou právě „detoxifikováni“ a je jim vyladován „záporný potenciál“, (ať už je to cokoli). Přístroj, který pomocí dvou elektrod ponořených do vody vytváří „bioenergetické proudění“ vyladující „biologickou rovnováhu těla“, nabízí nezištný prodejce za pouhých 19 900 korun českých do domácností nebo za 36 900 Kč v provedení pro profesionály. Poprvé, ne

však naposled jsem musela své dítě kopnout do kotníku. První přednášku, kterou jsme navštívily, přednesl pan Pavel Turnovský. Měla být o užité astrologii. Na plátně byl promítnut jakýsi diagram, projekční zařízení však špatně fungovalo a tak jsme o další obrázky přišly.

O užité astrologii se beztak mnoho nehovořilo, zato přednášející stihnul zkritizovat atlantickou civilizaci včetně jejich křesťanských kořenů i vědce jako celek. Bez ladu a skladu jsme se dozvěděly, že se něco děje, (že by?) což je vidět na zrušení Pluta jako planety, na Madonně (asi myslel zpěvačku) a také na sestavování vlády. Co k nám nepatří se odsekává, (Pluto), jména nových těles napovídají, že dochází ke změně paradigmatu atlantické civilizace a mění se pohled na to, co je objektivní pravda. (A safra). A mandala je obrazec, který ovlivňuje fyziologii lidí...Cítíte se zmateni? My tedy byly. Projev pana Turnovského skákal od tématu k tématu, neváhal se ořítk o naše přední vědce, aniž by vysvětlil, co jim vyčítá a žádnou myšlenku nedokončil. Zato používal spoustu krásných, dlouhých a těžko vyslovitelných slov a své ideje podával s obrovskou sebejistotou, kterou by mu mohl závidět i leckterý politik.

Zcela vyčerpány záplavou nesourodých informací jsme se vypravily na oběd. Vegetariánský guláš v nás trochu budil nedůvěru, (co když bude připomínat právě vyslechnutou přednášku?), ale ukázalo se, že „gulášem“ se míní vcelku požitelná, byť zcela rozvařená čočka s přidavkem neméně rozvařené zeleniny. V zahradě kostela si návštěvníci mohli po obědě vypít čaj v improvizované čajovně, sedíc na spoustě koberečků. (Já vážně nevím, proč k oduševnělému popíjení drahých čajíků nemůže patřit i pořádné křeslo. Snad proto dávám přednost kávě.) Aby nepřišla zkrátka ani mysl, mohli si účastníci nakoupit také esoterickou literaturu u stánku nakladatelství Eminent.

„Vědci“ relaxují

Z odpoledních přednášek nás nejvíc lákala „Reflexní terapie těla a duše“ Beáty a Júlia Patakyových. Sami o sobě říkají: „My jsme taky vědci, svým způsobem...“ Ten způsob je opravdu „svůj“. Manželé Patakyovi na základě čínských pentagramů hledají souvislosti mezi ploškami na lidském těle - zejména na chodidlech - a jednotlivými orgány. Zajímá je co pacient jí, jak žije. Dozvíte se, že káva s mlékem je zdrojem většiny našich problémů, ale také veškeré mléčné výrobky, zejména jogurty, nám ničí zdraví. Když se paní Beáta zmínila, že praktikují také urinoterapii - tento nechutný evergreen pro otrlé - bylo jasno, že komplexní přístup k pacientovi neznamena ani tak snahu o zlepšení jeho zdraví, jako spíš o komplexní péči o pacientovu peněženku.

Po zážitcích s reflexní terapií přišly neméně podnětné informace Ing. Josefa Schröttera o staroasijském, šest tisíc let starém učení feng- suej. (Tato učení se podobají starožitnostem. Čím starší, tím lepší. Divím se, že jejich vyznavači nežijí jako v oněch blahých dobách, bez léků i elektřiny..) Míchá dohromady oblíbené termíny jako „vesmírná energie“, „životní energie čchi“ a pět základních prvků - oheň, země, kov, voda a dřevo. Základní

prvky jsou si nadřazeny podle povrchního, dětsky jednoduchého schématu a nejsou - li v souladu, mohou ztropicit řadu škod na našem duševním i fyzickém zdraví. Jediná rozumná myšlenka, kterou učení hlásá je, že si nemáme příliš zakrámovat své obydlí, jen důvody bych určitě uvedla poněkud jiné.

Jakkoli byly přednášky plytké a často nepřehledné, to nejhorší jsme vyslechly při posezení v čajovně. Motivy přednášejících jsou totiž soudnému člověku zřejmé a touha po získání peněz, byť nepřilíš čestným způsobem, je stará jako lidstvo samo. Ale autentické rozmluvy lidí, kteří na cestě za zdravím a štěstím propadli esoterickým manipulátorům byly děsivé. Mrazilo mě, když jsem slyšela, s jakou nedůvěrou spolu hovoří o klasické medicíně a jak opěvují smrtící metody, jako již tolikrát vyvrácenou teorii o „vyhladovění nádoru“. Jen aby někdy za svou hloupost nezaplátili příliš vysokou cenu. Jiný případ byla mladá žena, která se vychloubala tím, že v poslední době opouští své staré přátele. Prý jí již nic nedávají, ona se potřebuje posunout „výš“ a ti lidé ji vysloveně brzdí...okolosedící horlivě přikyvovali, „jistě, musíš se od nich oprostít, abys našla sama sebe...“ Dcera na mě překvapeně vykulila oči. Věděla, že jsou ti lidé zaslepení, ale zřejmě ji nenapadlo, že tenhle životní styl, vzývající „duchovní“ hodnoty, je postavený na egoizmu a sobectví....

Co říci závěrem? Snad se s mírným údivem podívat, kdo že to podporuje tuto esoterickou akci. Vedle časopisu „Regenerace“ a nakladatelství „Eminent“, u kterých to

nepřekvapí, figuruje na prvním místě „Vlašimská astronomická společnost“. Protože mám sama astronomii jako koníčka, vím, že astronomové astrologii nemilují a vůbec jsou to zpravidla racionálně uvažující jedinci. Skutečnost, že je spolupořadatelem takovát organizace mne proto překvapila a tušíc nějaký švindl jsem se rozhodla podívat se celé věci blíže na zoubek.

Před dvaceti lety, v dobách hluboké totality skutečně Vlašimská hvězdárna začala pořádat seminář „O mezních otázkách astronomie“. Prý se jednalo o malý podfuk na hlídače režimu a mezi astronomické přednášky se vždy propašovaly také přednášky o tom, že „kromě světa redukovaného na fyzikální principy existuje i realita tomuto zjednodušenému pohledu vzdorující“. Vcelku chápu, že se něco takového dělo. Svoboda šířit myšlenky a názory byla minimální, pro některé zájmové skupiny bylo opravdu obtížné a riskantní se sejít, natož uspořádat seminář, a tak se hledaly skryté cestičky, kde se dalo. Udivující je však to, že po pádu totality Vlašimská astronomická společnost nestáhla nad esoteriky svá ochranná křídla a tiše nevycovala. Žádné zastírání již přece nebylo nutné a v rámci nové svobody naopak propukl obrovskou silou esoterický byznys, hledající zdroj zisků u důvěřivých spoluobčanů v nouzi.

Proč je esoterická akce v režii společnosti, která je členem České astronomické společnosti? A ví vůbec tato ctíhodná společnost, jaké bizarní, antivědecké akce pořádá její člen?

SKEPTICKY LADĚNÁ UČEBNICE FILOSOFIE

Čeněk Zlatník

Recenze knihy

Peter Zamarovský: Příběh antické filosofie

Knih je originální učebnicí filosofie, nese podtitul „Antická filosofie pro nefilosofy“. Je primárně určena studentům ČVUT, ale ocení ji zájemci rozmanitých, i netechnických oborů. Může být užitečná i pro nás skeptiky. Je pozoruhodným pokusem aktualizovat myšlenky asi stovky antických filosofů, od předsokratiků po rané křesťanské filosofy, a hledat souvislosti jejich myšlenek s dneškem. Zaměřuje se především na vztahy k fyzice a matematice, mnohé zajímavé paralely se týkají i dalších věd a vůbec situací současného světa.

Autor je učitel ČVUT, fyzik, který se přeorientoval na interdisciplinární a filosofickou problematiku. Na rozdíl od mnoha jiných filosofických autorů nezastírá vlastní světonázor, když píše: „Vycházím především z hledisek, která jsou typická pro vědecký, technický a pragmatický přístup, tedy zhruba a zastarale řečeno z hledisek materialistických“.

RNDr. Peter Zamarovský, CSc. je aktivním členem klubu SISYFOS, po jistou dobu pracoval v předsednictvu, často přednáší ve společenskovední sekci. Dnes časté odmítání kritického myšlení a vědy vysvětluje především jako reakci (třeba nevědomou) na rozčarování, když věda

nesplnila osvícenecká očekávání, když je zneužívána a nedokáže řešit problémy společenského uspořádání. Zklamaní lidé se jakoby vracejí daleko nazpět, k myšlenkovým křížovatkám, kterými již lidstvo dříve prošlo, aby jimi procházeli znovu, s novou zkušeností. Berme tedy Zamarovského knihu především jako průvodce po obtížných cestách, oceňme novost kladených otázek i přinášené poučení, hledejme v knize spíše snahu porozumět než ostré konfrontace s názorovými protivníky.

Hlavní výklad se děje chronologicky, přičemž je doplňován textem postranním a vše doprovázejí hojné poznámky pod čarou. Místy se výklad o filosofech zastaví a pojedná se o souvisejících problémech viděných dnešními očima.

Například: Do výkladu o eleatech vložil autor

Peter Zamarovský

pojednání o paradoxech prázdna (připomeňme, že je odborníkem na problematiku fyzikálního vakua), negativních pojmů a nekonečna. K řeckým atomistům připojil srovnání antického a moderního pojetí atomů, poznámky o kauzalitě a determinismu. Při Platónovi nalezneme výklady o vědecké metodě, paradoxech kvantové mechaniky a filosofii matematiky. K antickým skeptikům se připojuje informace o hnutí „nového skepticismu“ (po roce 1970 v USA) i o cílech společnosti SISYFOS. Podobně je tomu na více místech knihy.

Jako závěrečné přílohy knihy jsou vložena další ucelená témata: historie nuly, mýty a jejich interpretace, věštění a astrologie, záhada magnetismu a gravitace, redukcionismus a holismus, regresní a reinkarnační terapie, paradoxy absolutního determinismu, subjektivismus a věda,

kanály na Marsu, zkreslené vnímání.

Učebnice věnuje značnou pozornost metodologii vědy, otázkám pseudovědy, hnutí New Age, postmoderní filosofii, tedy tématům které sleduje SISYFOS.

Je pravděpodobné, že v informačně rozsáhlé a členité knize čtenář leccemu neporozumí nebo bude jiného názoru než autor. Autor nabízí pro takové situace přímý kontakt p-mailem: zamarovs@fel.cvut.cz.

Dodejme, že kniha je psána vytříbeným jazykem a prakticky tu nenalezneme technické nedostatky. Strukturovaný text je doplněn asi stovkou drobných ilustrací a vcelku působí příznivě také po stránce estetické.

Nakladatelství ČVUT v Praze, 2005, 480 s. (Knihu lze získat za Kč 415,- v prodejně technické literatury, Bílá 90, 160 00 Praha 6-Dejvice.)

PANORAMA

Převážně z německého časopisu Skeptiker 1 / 2006 vybral a přeložil Milan Urban

Státní návladní: Lékaři se v případě Dominika nedopustili žádné chyby

Proti lékařům Dominika nebude vedeno žádné vyšetřování. To oznámil začátkem roku státní návladní z Koblenze. Již v listopadu 2004, zakrátko po smrti chlapce, který trpěl rakovinou, tvrdili veřejně jeho rodiče i alternativní lékař Matthias Rath, že Dominik nezemřel na rakovinu, nýbrž že příčinou jeho smrti byly chyby lékařů při léčbě. Nadace Dr. Ratha (Dr. Rath Health Foundation) slavila na internetu případ Dominik jako úspěch své terapie, neboť jako příčinu smrti Dominika uváděli údajný výron krve, který měl být způsoben chybou lékařů.

Po skončeném šetření příčiny smrti prohlásil státní návladní, že devítiletý Dominik zemřel na selhání krevního oběhu jako následku nádorového onemocnění. Obzvláště levá plíce byla zasažena metastázami. Tím byly potvrzeny výsledky prvního šetření, provedeného krátce po Dominikově smrti.

Lékaři, kteří svého času chlapce léčili, se žádného pochybení nedopustili. Naopak bylo vzneseno obvinění proti rodičům Dominika. Přes naléhavé doporučení lékařů přerušili chemoterapii a místo toho přenechali chlapce Matthiasu Rathovi a jeho vědecky neuznávané revitalizační buněčné terapii. Pokračující chemoterapie a operace by byly dle výsledku šetření vedly přinejmenším k prodloužení života. Dominik zemřel v listopadu 2004 v jedné mexické klinice.

Buněčná terapie (dle Slovníku paravěd)

Buněčná terapie je nejstarší formou organo-terapie, kterou zavedl Paul Niehans (1882-1973). Nemoci mají být v tomto případě léčeny pomocí injekcí z buněk z upravených zvířecích orgánů... Kvůli více případům, které někdy skončili i smrtí následkem nežádoucí imunologické reakce, bylo používání orgánů zvířat při výrobě přípravků a jejich aplikace při léčení lidí v roce 1988 zakázáno. Příznivci buněčné terapie se však z tragicky končících případů nepoučili a zákaz z roku 1988 obešli v roce 1989

založením „Německé společnosti pro organo-bioterapii“. Pozn. překl.: Zřejmě aby se Matthias Rath vyhnul eventuálním potížím v Německu, používá svoji metodu v Mexiku. A založení nové firmy, když ta stará zkrachuje, to nám jistě něco připomíná.

Ve hvězdách

Elisabeth Gehrerová, rakouská ministryně pro vzdělání a kulturu, se před křivdami a nespravedlností chrání růžovým křemenem na svém psacím stole. Nedávno si našla čas pro napsání předmluvy ke knize „Sestavte si sami horoskopy lásky“ astroložky Evy Vaskovichové-Fidelsbergerové. V něm paní ministryně píše: „Hvězdy, jejich dráhy a neustálé změny na obloze zajímaly člověka odedávna“. A v závěru předmluvy: „Přeji všem, kteří nahlednou do svého horoskopu, aby se vyplnilo mnoho pozitivních předpovědí“. Totéž přejeme my jejímu projektu Elitní univerzity (Institute of Science and Technology – Austria, ISTA). Ta byla založena v únoru 2006 v soustředství Ústavu pro léčbu nervových chorob v Guggingu.

TM plánuje 300 „paláců míru“ v Německu

„Nadace pro světový mír“, celým názvem „Maharishi Weltfrieden-Stiftung“, která patří k Transcendentální Meditaci TM, plánuje stavbu „paláců míru“ ve 300 německých městech. V nich se mají šířit „vědomosti a praktické programy pro osvětlení, dobré zdraví a mír“. Na celém světě má vzniknout celkem 5000 takových zařízení.

Vedle kurzů pro transcendentální meditaci a „jógické létání“, které propaguje Maharishi Mahesh Yogi mají být v palácích nabízeny masáže a léčebné procedury s využitím vědecké astrologie a koncertů. Nabízeno ke koupi bude množství produktů TM.

Vlastní peníze však pro stavbu paláců nadace Maharishi použít nechce. Podle její představy má paláce financovat pět až deset úspěšných a zámožných rodin příslušného města.

Recenze Kristy Federspiel na knihu Globální hloupost od Aloise Reutterera

(Skeptiker 4 / 2005)

Odsouzení k zániku? Tak zní podtitul knihy *Globální hloupost*. Obsáhnout a utřídit takové téma, jakým je hloupost a navrhnout něco proti ní, to je opravdu odvážný záměr. Učitelé biologie, filozofie a psychologie na gymnáziu, který je též autorem učebnic z uvedených oborů a zkušeným skeptikem, se však záměr zdařil a kniha je bohatostí myšlenek velmi podnětná. Dilema, jak mluvit o hlouposti a vyhnout se přitom riziku být označován za domýšlivě chytrého (což je znakem hlouposti) vyřešil autor citací četných prominentních osobností.

Nejdříve jsou v knize hledána kritéria pro fenomén hloupost, aby tato mohla být popsána. Nejde ani tolik o nedostatek inteligence, jako o hloupé chování „normálních“ lidí všech kultur. Reutterer pojednává o biologických základech inteligence a jejich mezích a vysvětluje, proč a jak často dělají chytří lidé hlouposti.

Mezi příčiny hloupého chování řadí mimo jiné: kognitivní klamy, sklon lidí setrvávat na jedné uznávané pravdě, klamy vnímání a klamy paměti, logické omyly a také hlouposti z afektu nebo způsobené sebepřeceňováním. Šosák plný předsudků je v knize prototypem hloupého člověka. Autor též pojednává o protikladech a hloupostech náboženských nauk, které měly neblahé důsledky, zabývá se fatální hloupostí mocenské politiky, ideologie a fanatismu.

Autor se nevyhýbá ani evolučnímu pohledu: Na jednu stranu jediné člověk je obdařen schopností myslet a proti jiným tvorům je tak ve výhodě, která nám po miliony let umožnila přežít a ovlivňovat své okolí. Na druhou stranu je podle dosti sporného názoru autora příměs hlouposti u člověka z evolučního hlediska možná výhodou, neboť nás nutí ke kooperaci, bez které by člověk jako druh neobstál. Samostatnou kapitolu věnuje autor pověrám a jejich aktuálním projevům v esoterice a jednu kapitolu věnuje pseudovědám. Nepovšimnutí nezůstali ani „fachidioti“ a hloupost ve vědě.

Autor se ptá, zda se má a může proti hlouposti bojovat a jak by se to mělo dělat. Nabízí směs optimistických i pesimistických námětů a nutí čtenáře, aby sám o řešení přemýšlel. Ve školní výuce navrhuje zavést předmět „Vědecká osvěta a kritické myšlení“ a vyzývá rodiče, média a kolegy učitele k výchově proti hlouposti. Otázkou ovšem zůstává, kdo by měl předmět vyučovat. Vyučující by museli být univerzálně vzděláni. Ve skutečnosti jsou však učitelé často sami nekritičtí, zatíženi ideologií, pověrami, předsudky a tím náchylní k hloupostem jako jiní lidé. Krásná a rozsáhlá sbírka citátů knihu uzavírá. Otazník z podtitulu však zůstává.

Hrazení alternativní léčby u těžce nemocných pacientů

*(z Frankfurter Allgemeine Zeitung vybral
a přeložil Milan Urban)*

Německý Spolkový ústavní soud (Bundesverfassungsgericht – BVG) rozhodl v případě smrtelně nemocného

mladého muže, že léčba takto nemocných pacientů musí být i v případě použití alternativních postupů zdravotními pojišťovnami hrazena. Zmíněný mladý muž byl léčen pomocí t.z.v. biorezonance (co je biorezonance viz dole). Rozhodnutí soudu vyvolalo řadu kritických ohlasů. Jeden z nich, názor Prof.Dr. Rudolfa Happleho z Marburgu, otištěný ve Frankfurter Allgemeine Zeitung, část *Hospodářství*, ze dne 4. května 2006, vám předkládáme.

Rozhodnutí BVG, našeho nejvyššího soudu, že alternativní léčba v případě léčení smrtelně nemocných musí být zdravotními pojišťovnami hrazena, je rozhodnutím chybným a politováníhodným, které bude mít těžké důsledky.

Biorezonance, která se objevila v 70. letech minulého století, je metoda pseudovědecká, která nemá v diagnostice vůbec žádný význam. Právě tak nemá žádný léčebný efekt, odhlédneme-li od placebo-efektu, kterého se dá dosáhnout prakticky u každého postupu. Nic jiného ani nebylo možné očekávat, protože všem „úspěchům“, dosaženým pomocí biorezonance, chybí rozhodující kritérium - reprodukovatelnost. Pro medicínu je biorezonance bezcenná. Oceňují ji ovšem scientologové, kteří mají z prodeje „biorezonančních přístrojů“ tučné zisky. Každý se o tom může přesvědčit, když obě hesla zadá na internetu ve vyhledávači.

Názor BVG, že úhrada léčby je možná jen tehdy, když lze u použité metody předpokládat vyléčení nebo alespoň zřetelně pozitivní ovlivnění průběhu nemoci, je samozřejmě správný, jenže právě to u biorezonanční metody neplatí. Navíc je výrok BVG nelogický: když má tato metoda pomoci jen u smrtelně nemocných, proč by neměla pomoci i u nemocí sice méně závažných, ale pacienta velmi zatěžujících? Je nutné se ptát, jak k tomuto ostudnému soudnímu rozhodnutí mohlo dojít. Není důvodem to, že i naši ústavní soudci se při rozhodování řídí právě převládajícím duchem doby? Dnes totiž duch doby vyžaduje odvrátit se od racionálního myšlení. Svým rozhodnutím dává BVG najevo, že v naší zemi už neexistuje žádný podstatný rozdíl mezi regulérní medicínou a hokuspokusy. Všechny hranice jsou setřeny. Kde zůstal protest německých vědců?

Biorezonanční diagnostika/terapie

(dle Lexikonu paravěd, zkráceno)

Zavedli ji Morell a Rasche, proto bývá nazývána též MORA-terapie. Dalšími názvy jsou BICOM (z Bio-Komunikace) nebo MULTICOM. Vychází se z představy, že všichni lidé vysílají kmity. Ty mají být u zdravých lidí rovnoměrné a harmonické a u lidí nemocných nerovnoměrné a disharmonické. „Patologické“ kmity se pošlou do biorezonančního přístroje, kde se přemění do reciproční formy a vymažou kmity patologické. Má to být možné i bez znalosti diagnózy, neboť přístroj prý pomocí „separátoru“ umí oddělit zdravé kmity od patologických a vyhledat právě ty kmity, které mají léčit. Metoda je nesmyslná, bez důkazu účinnosti a při jejím použití už došlo k úmrtím.

KARTÁŘKY, NEBO PODVODNICE?

Převzato z webových stránek: zena.centrum.cz (17. 8. 2006)

Věříte, že prostřednictvím kartářky můžete nahlédnout do budoucnosti a zjistit, co vás čeká? Jste ochotni utratit peníze za výklad karet, nebo zastáváte názor, že jde o šarlatánství a podvod, který jen provětrá peněženku? Rozhodli jsme se udělat experiment; navštívit tři známé kartářky a porovnat jejich věštby. Čtěte, jak test dopadl!

Věštba první

Paní Z. sídlí v moderním bytě v nové zástavbě, takže její stylový tmavě modrý hábit se zlatými ornamenty, ve kterém mi přichází otevřít, působí lehce nepatříčně. Místnost, ve které výklad probíhá, je vyzdobená svatými obrázky a paní Z. pracuje s klasickými dvouhlavými kartami. Sděluje mi, že kromě mého věku nepotřebuje nic vědět, snad jen občas nějakou pomocnou otázku. Tím lépe.

Záhy se ukazuje, že pomocných otázek je přibližně třicet a týkají se všeho od rodinných poměrů po velmi soukromé dotazy. Nelze si nevšimnout, že z nich potom kartářka odvozuje své předpovědi: „Máte jen jednu babičku.“ „Ne, mám obě dvě,“ odporuji a věštkyň se mě ptá na věk. Oběma je přes osmdesát. „Tak jedna vážně onemocní a bude to ta, která už byla léčená se srdcem.“ Namítám, že ani potíže se srdcem nemá. Paní Z. se hlasitě diví a zkouší ledviny. Uzavře to tím, že v několika následujících letech jedna z nich zemře. Při vši účtě - to lze předpokládat.

Podle předpovědi paní Z. jsme spolu s partnerem byli i v minulých životech a budeme spolu mít dvě děti, chlapečka a holčičku. Prý vstoupím do politiky, budu mít šťastný život, mou rodinu opustí otec a jsem úplně zdravá. Za hodinovou seanci si vzala tisíc korun.

Věštba druhá

V pořadí druhá věštkyň, paní K., pracuje v ratanovém křesílku na chodbě svého bytu. O patřičnou atmosféru se starají africké masky rozvěšené po stěnách. Také paní K. vykládá z dvouhlavých karet na rok dopředu. Zpočátku se neptá na nic a také její předpověď je mnohem všeobecnější než předchozí věštba.

Do roka mi přijde důležitá zpráva a na jejím základě

učiním závažné rozhodnutí. Upřímně by mě mnohem víc překvapilo, kdyby do roka žádná zpráva nepřišla. V kartách vidí cestu, ale vzhledem k tomu, že nejsem z Prahy (tuto informaci jsem jí sdělila), mohou to být cesty domů.

Překvapení nastává po několika dotazech na soukromý život. Razantně mi oznamuje, že se mám se současným partnerem v nejbližší době rozejít, jinak promeškám životní lásku. Stejně se údajně rozejdeme, tak proč to odkládat. Podle paní K. mám potíže s páteří, štítnou žlázou a tlakem (s ničím z toho jsem se nikdy neléčila), budu mít dva kluky a jednu holčičku a moje rodina bude zažívat idylické časy až do skonání světa. Druhá věštba, která byla v podstatě přesným protipólem první předpovědi, trvala půl hodiny a stála šest set.

Věštba třetí

Kuchyně paní S., kde věštba probíhá, je přečpaná rodinnými fotografiemi a obrázky celebrit, které už ocenily její služby. Paní S. má dotazů spoustu a některé z nich jsou opravdu velmi intimní. Zajímá ji například, kolik jsme zaplatili za byt, jak se oslovuji se svými blízkými a podobně.

Na rozdíl od první kartářky mi nevrací informace, které jsem jí sdělila, zpátky okamžitě, ale nechává si mezi nimi jistou časovou prodlevu. Jednou se jí podaří roztomilě uřeknutí: Za pár minut, co ze mě vytáhne, že se k babičce stěhuje můj strýc, mi tvrdí, že se strýc rozvádí. Když tuto informaci popřu, nahlas se diví: „A proč se teda stěhuje k té babičce?“

Podle její předpovědi spolu s partnerem zůstaneme a budeme mít dva kluky. Prý mám střevní potíže (pokud ano, tak o nich nevím), chci odejít z práce, ale mám o tom přestat přemýšlet (to není tak těžké, vzhledem k tomu, že jsem o tom ještě ani nezačala uvažovat). Každou větu ze své předpovědi začíná úslovím: neměla bych strach... a mezi tím stihne umýt nádobí, rozmrazit maso na oběd, nakrmit psa a provést mě rodokmenem celé své rodiny. Hodina v její společnosti stála čtyři sta korun.

Závěr

V rámci kartářského experimentu jsem absolvovala tři věštby, u kartárek, jejichž jméno je poměrně známé. Všechny pracovaly se stejnými kartami a všechny tvrdily, že vidí události minulé, přítomné a na rok dopředu. Přitom se však jejich předpovědi neshodly ani v jediném bodě, kromě toho, že mě všechny přijaly se zpožděním a tvrdily, že jejich kolegyně jsou velmi nešikovné a neumí vykládat karty. Celé věštění připomínalo nejvíc ze všeho hádání a strefování se do útržkovitých informací, které jsem o sobě prozradila.

Je samozřejmě možné, že šlo pouze o špatný výběr kartárek, špatnou shodu náhod, nebo neblahé postavení hvězd. Nicméně se samozřejmě nutně nabízí možnost, že šlo o standardní výkon. Ostatně, kdo hledá, najde.

Autor: bad

KROUŽEK ČARODĚJNIC

Věra Nosková

V Mladé frontě DNES byl dne 7. září uveřejněn krátký článek *Chcete věštit z koule ...?*, který informoval o tom, že v Domě dětí a mládeže Ulita v Praze 3, ul. Na Balkáně 100 se otvírá nový kroužek esoteriky pro začátečníky.

Tak začínal dopis člena Českého klubu skeptiků Sisyfos prof. Ing. Jana Hlaváče, DrSc. z Prahy 6. Napsal zástupkyni ředitele Zuzaně Korpusové elektronický dopis s dotazem, co se v kroužku esoteriky frekventanti vlastně učí, ale dostalo se mu jen obecné odpovědi: kroužek je určen hlavně mladým dívkám, měl by je zasvětit do naslouchání vlastní intuice, nalezení vlastní cesty. Napsal tedy paní Korpusové další mail, upozorňující na negativní konotace esoteriky, s možným zhoubným efektem na myšlení mladých lidí. Na ten už odpověď nedostal, následovala jeho urgence.

Na webu Domu dětí a mládeže, který nabízí mladým lidem spousty skvělých aktivit (www.ulita.cz) lze najít u kroužku esoteriky informaci, že jde o poučení z oblastí astrologie, numerologie, zabývá se léčivkami, kameny aj. Profesor Hlaváč dále zjistil dotazem na Pražském magistrátu, že Domy dětí a mládeže podléhají Odboru mládeže, tělovýchovy a sportu. Obrátil se tedy na vedoucí tohoto odboru Mgr. Jiráčkovou a ta mu sdělila, že se Na Balkáně žádná esoterika nepěstuje, jen prý jakási cvičení dětí s rodiči, joga a pod.

Děti berem, klidně je přihlašte

Iniciativu pana profesora jsem dále rozvinula, zavolala jsem do Domu dětí a mládeže s dotazem, mohu-li do tohoto kurzu přihlásit dvanáctiletou dceru. Prý ano, kroužek je vhodný i pro děti, samozřejmě kromě těch opravdu malých. Půlroční poplatek za esoterický kroužek, který běží vždy v úterý jednou za 14 dní a to od 18. 30 do 21.30, je 1100,- Kč, roční činí 2000,- Kč.

Na elektronické dotazy mi odpověděla paní Korpusová,

zástupkyně ředitele: dcerka bude vítána, i když zatím se hlásily především dospělé ženy. Lze se přijít podívat a pak se teprve rozhodnout, ale i tato nezávazná návštěva se platí, stojí 150,- Kč. Kroužek vede léčitelka a mistryně reiki Šárka Kotásková. V průběhu 1. pololetí je kroužek zaměřen na jednotlivé čakry a doplněn o základy feng shuej, informace o auře, práce s kyvadlem, meditacemi atd.

Děti zatím tedy v kroužku nejsou, ale byly by vítány. Každá koruna dobrá.

Z DRUHÉHO BŘEHU

Poznejte svoji auru

28. 8. 2006, *žena.cz*

Každý člověk, zvíře nebo předmět vyzařuje určitou energii. Energetické pole, které se nazývá aura. Auru je mnohem snazší cítit než vidět. Určitě jste někdy zažili pocit, kdy vám bylo při někom příjemně nebo naopak nepříjemně. Pokud ano, už jste se s aurou setkali.

Každý má svou

Vidět auru může každý. Tuto přirozenou schopnost mají zvířata a děti. Děti své zážitky s aurou často zobrazují ve svých kresbách. Postavy rozmanitých barev, prapodivné stíny kolem, to vše odráží jemné energie, které děti u zobrazovaných postav vnímaly. Průměrný dospělý člověk auru nevidí. Tuto schopnost postupně ztratil svým sociálním vývojem. Existují však lidé, kteří tuto schopnost neztratili nebo se jí zpětně naučili.

Vidění aury se projevuje jako schopnost vidět barvy, které obklopují lidi, zvířata a předměty. Spektrum barev odpovídá barvám duhy, přičemž každá barva má svoji symboliku. Každý z nás má svoji barvu aury. Podle ní je možné určit typ osobnosti, charakterové vlastnosti, danosti a dokonce diagnostikovat i možné nemoci. Právě z těchto důvodů se aura využívá především v oblasti alternativní léčby.

Jak vidět auru

Základní podmínkou pro barevné vnímání aury je víra v existenci aury. Odborná literatura uvádí několik druhů cvičení, které by měly pomoci ve vnímání aury:

Postavte se, posaďte se nebo poklekněte před dobře vyčištěné zrcadlo v tlumeně osvětlené místnosti. Několikrát se zhluboka nadechněte a zklidněte mysl. Jakmile se cítíte uvolněni, rozostřete svůj pohled a bez úsilí pohlédněte

na svoji hlavu a ramena. Postupně byste kolem sebe měli spatřit bledé chvějivé světlo. Čím více se soustředíte, tím rozsáhlejší by měla být aura. Všimli jste si její barvy?

Pokud jste ji při několika prvních pokusech neviděli, nezoufejte. Důležitá je výdrž. Je potřeba, abyste se neustále procvičovali. Jestliže jste viděli mléčně bílou barvu, jste na dobré cestě!

Cvičte se v dovednosti spatřit auru. Může z toho být fascinující hra v metru, autobuse, na večírku nebo v práci.

Barevné symboly

Bílá, žlutá, modrá, zlatá, červená, černá. Jedna z těchto barev je možná právě ta vaše. Platí, že barva přesně tak jako energie může být konstruktivní nebo destruktivní. Naučit se vykládat barvy, které vidíme, není jednoduché. Pro základní orientaci uvádíme několik barev a jejich symboliku, která vám pomůže v orientaci.

Červená: jde o silného životaschopného jedince, který je odvážný a má silnou vůli. Před touto barvou je někdy dobré mít se na pozoru, neboť může jít i o temnější stránky, jako jsou nenávisť, žárlivost, chtíč, pomstu, chamtivost a krutost.

Modrá: je duchovní, nesobeckou a léčivou barvou. Člověk s modrou aurou má často umělecké sklony.

Bílá: je dokonalou barvou. Svědčí o dokonalé duševní rovnováze. Bílá je barvou lásky.

Žlutá: patří k prvním barvám aury, které spatříme. Odráží rozumové schopnosti a pojí se soustředěností a inspirací. Člověk se žlutou aurou je aktivní, optimistický

a přátelský. Tato barva je taky znamením mocných myšlenek a probouzení psychických schopností.

Fialová a purpurová: jde o vzácnou barvu, která má náboženský a duchovní charakter. Její nositelem je „svatý“ a hledající jedinec. Je vyjádřením vlastností, jako jsou nezávislost, intuice, schopnost snění, pevná vůle nebo spiritualita.

Hnědá: bývá v aurickém poli velmi častá. Je barvou země a znakem praktických schopností a organizace. Interpretace hnědé barvy je někdy dost těžká, protože tato barva může ukazovat na oblasti těla, které nejsou v pořádku.

Černá: takovému člověku se raději vyhýbejte. Černá je známkou negativní energie.

Zelená: je barvou citlivosti a schopnosti vcítění. Znamená klid, soucit a růst. Taková osoba bývá spolehlivá, chápavá a ochotná pečovat o druhé. Zelená je barvou síly, přátelství a hojnosti.

Oranžová: naznačuje zdraví, vitalitu, kreativitu a emoce. Je barvou tepla a znakem odvahy, radosti a otevřenosti okolí.

Šedá: poukazuje na nevyrovnanou osobnost se sklony k úzkoprsosti, krutosti a trudnomyslnosti.

Pokud se vám stane, že nad ženou spatříte stříbrné záblesky, znamená to těhotenství.

(Veronika Winklerová)

Globální orgasmus má nastolit mír

6.11. 2006, idnes.cz

Dobročinná organizace Baring Witness vyzvala lidstvo, aby 22. prosince v den slunovratu prožilo hromadný orgasmus. Všechny ženy, dívky, muži i chlapi mají v tento den dosáhnout synchronizovaného sexuálního vyvrcholení, aby se podařilo zvýšit pozitivní lidskou energii. Ta má být zaměřena proti válkám, diktátorům a velmocím disponujícím zbraněmi hromadného ničení.

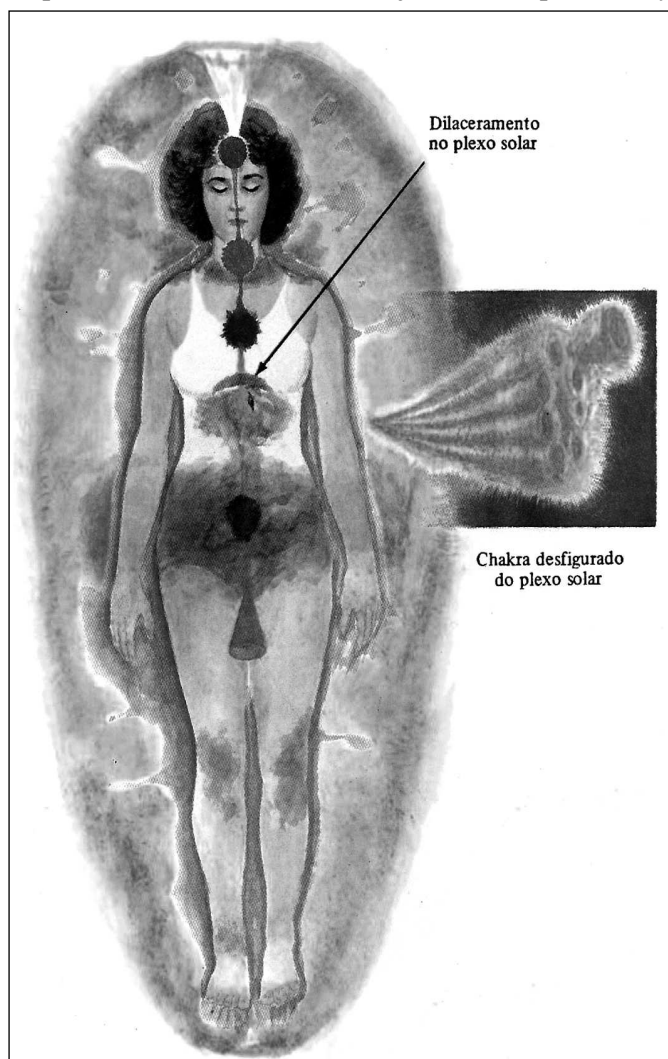
Orgasmu může každý dosáhnout libovolnou metodou, která neohrozí nikoho jiného. Odhodlat se k akci může kdokoli kdekoli na světě. Uskutečnit se má během 22. prosince kdykoli během dne. Místo pro sexuální vyvrcholení, míra soukromí a metoda provedení jsou podle organizátorů individuální záležitosti.

Donna Sheehanová a Paul Reffell bojující celý život za světový mír věří, že se podaří změnit energii na zemském povrchu tak, aby byly zastaveny všechny války. Oba známí pacifisté prý zjistili, že do Perského zálivu odletěly dva obří konvoje s protiponorkovou výbavou, které mají být použity proti Íránu. A chtějí akci zastavit hned teď.

„Naše mysl ovlivňuje hmotu i energii, takže koncentrací myšlenek během a po orgasmu na mír a partnerství a kombinací vysoké orgastické energie se podaří snížit globální hladinu násilí, nenávisť a strachu,“ tvrdí organizátoři akce.

Členové Baring Witness tvrdí, že lidstvo skutečně může společně dokázat nemožné. Vědci prý naměřili po jedné noci zářící či ničivých tsunami, kdy se zraky většiny obyvatel planety zaměřily na zmíněná neštěstí, změnu v globálním svědomí lidstva pozitivním směrem.

(Famous)

Okultista vytáhl z důvěřivého hráče 17 tisíc

14. 6. 2006, *blesk.cz*

O více než sedmáct tisíc korun přišel čtyřiaosmdesátiletý senior z Olomouce, který se kvůli touze vyhrát ve Sportce obrátil na okultistu z Prahy. Ten mu poté posílal na dobírku různé amulety, které měly zaručit „jistou výhru“.

Amulety i rady se však minuly účinkem. Za téměř dva roky totiž důvěřivý muž nic nevyhrál. Případ nyní vyšetřují olomoučtí policisté. Podle slov pražského advokáta Josefa Lžičáře jde o jasný podvod, kdy chtěl dotyčný okultista přivést seniora úmyslně v omyl a finančně se na jeho důvěřivosti obohatit. „Ten člověk se dopustil podvodu. Nemohl být schopen slibovanou výhru díky amuletu zajistit,“ upozornil Lžičář s tím, že okultista může jít za trestný čin podvodu až na dva roky do vězení.

Lžičář si také neumí představit, že by podvodník mohl dostat na svou činnost živnostenskou oprávnění. „Je to nesmysl, podle mého názoru tady šlo i o trestný čin neoprávněného podnikání,“ doplnil.

(red)

Britský gynekolog poslal pacientku za vymítačem ďábla

1. 11. 2006, *novinky.cz*

LONDÝN - S otevřenými ústy odcházela z ordinace gynekologa Joyce Pratta jedna britská pacientka, jíž tento uznávaný odborník namísto antikoncepce doporučil návštěvu u vymítače ďábla. Podle zdravotníka totiž má dotyčná v sobě velmi špatnou energii spojenou s černou magií. Joyce Pratt je přitom uznávaný porodník pracující na několika klinikách pro plánované rodičovství v Londýně. „Máte v sobě něco odporného,“ údajně řekl lékař pacientce. Gynekolog z Birminghamu je přesvědčen, že je žena posedlá duší ďábla a jedinou šancí na její záchranu je speciální vymítací rituál. Jenže bizarní rada bude možná lékaře stát licenci, neboť teď čelí disciplinárnímu řízení před hlavním lékařským kolegiem v zemi. Pokud mu bude prokázána vina a skutečně se dozná k tomu, že namísto praxe medika doporučoval ženě návštěvu okultisty, může přijít o licenci a zákaz vykonávání praxe v zemi.

Filmová představa člověka „posedlého ďáblem“

Norská léčebna musela vymítat „hodné“ duchy

31. 10. 2006 OSLO, *www.novinky.cz/koktejll/*

Zní to jako scénář fantastického filmu, ale vedení léčebny v norském Porsgrunnu si dlouho nevědělo rady se stížnostmi svých pacientů, které strašil duch. Povolalo proto do svých služeb speciálního kněze, který vymítá ďábla

a duchy. V léčebně prý strašila mrtvá sestra, která svůj život

zasvětila pacientům onoho zařízení. Zřízcenci i pacienti prý ducha sestry nejen často viděli, ale dokonce cítili vůni jejího nezaměnitelného parfému na chodbách. Léčebna v norském Porsgrunnu však prý nehostila ve svých zdech jediného ducha. „Nejprve chci zdůraznit, že ti duchové nebyli zlí,“ zdůraznila novinářům ředitelka zařízení Sigrid Oyenová. Vidění duchové prý byli přátelští, ale někteří pacienti cítili, že je to trochu děsivé, když zažívají něco, co není běžně považováno za normální. Dům s pečovatelskou službou byl postaven v roce 1930. Za více než sedmdesát let se v něm vystřídala řada zaměstnanců i pacientů. Vedle mrtvé sestry lze na chodbách léčebny spatřit i malého chlapce a dvě starší ženy, které se stále ptají, zda je vše v pořádku.

„Modlil jsem se a nabízel požehnání všem,“ popsal svou vymítací praxi místní luteránský kněz Morten Edvardsen. Podle něj však zmínění duchové nebyli ani trochu podobní tomu, čím diváky živí televize.

Přednášky cyklu Věda kontra iracionalita

Přednášky cyklu Věda kontra iracionalita se v roce 2006 konají tradičně v budově Akademie věd ČR na Národní třídě 3 v Praze 1, a to v místnosti 206 od 17 hodin. Po přednáškách následuje diskuze.

20. 12. Skeptický kongres v Alicante - Doc.

RNDr. Luděk Pekárek, DrSc., a **Proč lidé rádi věří šarlatánům a neradi vědcům?** - Doc. MUDr. Oldřich Vinař, DrSc.

18. 1. Proč astrologie nefunguje, kdežto astronomie ano? - RNDr. Jiří Grygar, CSc. a Ing. Marcel Grün

21. 2. Jsou biopotraviny opravdu zdravější? - prof. RNDr. Zdeněk Opatrný, CSc.

- ⌘ Zpravodaj Sisyfos – neperiodický bulletin občanského sdružení SISYFOS – Českého klubu skeptiků, člena evropského sdružení ECSO (European Council of Skeptical Organisations) a světového sdružení CSICOP (Committee for the Scientific Investigation of the Claims of the Paranormal). Zapsán do evidence periodického tisku MKČR pod číslem MKČR E 11208
- ⌘ Kontaktní adresa Českého klubu skeptiků: Věra Nosková, U studánky 18, 170 00 Praha 7 e-mail: lano@centrum.cz
- ⌘ Běžný účet u České spořitelny, Praha 2, číslo 9161329, kód banky 0800.
- ⌘ Adresa na internetu: <http://www.sisyfos.cz>
- ⌘ Zpravodaj Sisyfos, číslo 3+4/2006 – vyšlo v červenci 2006. Editorka Věra Nosková. Redakční rada: doc. Čeněk Zlatník, Lenka Příbylová, Martin Bloch.
- ⌘ Grafická úprava: Jiří Nosek, www.photomorgana.eu
- ⌘ Tiskárna VS Praha- Pankrác, www.sweb.cz/vstisk/
- ⌘ Příspěvky do Zpravodaje Sisyfos posílejte na adresu: Věra Nosková, U studánky 18, Praha 7, 170 00. Lze je též zaslat i s diakritikou na e-mail: lano@centrum.cz